

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στρατηγικό Σχέδιο
ΚΑΠ 2023-2027

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

LEADER

Τοπική Ανάπτυξη με
Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων

ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Π3-77-4.1 «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ
ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ ΤΟΥ LEADER
(ΤΑΠΤΟΚ - ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)»
για ΠΡΑΞΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ/
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ
ΗΠΕΙΡΟΥ Α.Ε.

Αναπτυξιακός Οργανισμός
Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΟΔΗΓΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ Π3-77-4.1 «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΣΩ
ΤΟΥ LEADER (ΤΑΠΤΟΚ - ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ)»
ΤΟΥ ΣΣ ΚΑΠ

Στήριξη για την υλοποίηση δράσεων υπό την τοπική στρατηγική ανάπτυξης για πράξεις
ιδιωτικού χαρακτήρα/ συνεργασίας

ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Π3-77-4.1

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2026

Περιεχόμενα

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	3
1.1 ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	3
1.2 ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ Π3-77-4.1.7.2 και Π3-77-4.1-7.3	4
1.3 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ	4
2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	5
2.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	5
2.2. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	15
3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	33
3.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	33
3.2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΑΝΑ ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	44
3.3. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	49
4. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	56
4.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	56
5. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΛΟΓΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ	60

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

1. Σε εφαρμογή του άρθρου 13 της υπ' αριθ. 39443/12.02.2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η αίτηση στήριξης απαρτίζεται από:

- i. την Αίτησης Στήριξης (ηλεκτρονική υποβολή στο ΟΠΣΚΕ),
- ii. το έντυπο Αναλυτική Περιγραφή της Πρότασης (βάσει υποδείγματος συνημμένου στην πρόσκληση «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ»),
- iii. την Υπεύθυνη Δήλωση υποψήφιου δικαιούχου (βάσει υποδείγματος συνημμένου στην πρόσκληση «III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ»),
- iv. το έντυπο Μελέτη Βιωσιμότητας (συμπληρώνεται σε συγκεκριμένες υπο- παρεμβάσεις «III.A.6 Μελέτη Βιωσιμότητας_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ»),
- v. τα δικαιολογητικά που αναρτώνται στο ΟΠΣΚΕ,

2. Η αίτηση στήριξης περιλαμβάνει:

- i. στοιχεία του αιτούντος,
- ii. στοιχεία και φωτογραφική απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης του χώρου υλοποίησης του προτεινόμενου έργου, εκτός άυλων ενεργειών,
- iii. στοιχεία σώρευσης κρατικών ενισχύσεων, όπου απαιτείται,
- iv. περιγραφή της προτεινόμενης πράξης,
- v. αναλυτικό προϋπολογισμό της προτεινόμενης πράξης,
- vi. στοιχεία για την παρακολούθηση των δεικτών εκροών και αποτελέσματος ανά υπο-παρέμβαση,
- vii. ειδικές πληροφορίες σχετικά με την προτεινόμενη πρόταση ανάλογα με την υπο-παρέμβαση,
- viii. δικαιολογητικά που αποδεικνύουν το «εύλογο κόστος» των αιτούμενων προς ενίσχυση δαπανών, με εξαίρεση τις δαπάνες που αναφέρονται στην παρ. 7 του άρθρου 14Γ της υπ' αριθ. 39443/12.02.2025 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
- ix. τεκμηρίωση του είδους και του ύψους των δαπανών, ώστε να συνάδουν με τη φύση, τους στόχους και την λειτουργικότητα του επενδυτικού σχεδίου,
- x. Υπεύθυνη Δήλωση δικαιούχου ότι θα διευκολύνει κάθε έλεγχο από την ΟΤΔ και από τους αρμόδιους ελεγκτικούς μηχανισμούς.

Η διαδικασία υποβολής και διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης και ένταξης πράξεων γίνεται σύμφωνα με την υπ' αριθ. 161876/22-06-2026 (Β'4030) κοινή απόφαση, το ΣΔΕ (υπ'αριθ. 1040/28.03.2023 ΥΑ (Β' 2179)) και την υπ'αριθ. 176756/06.07.2026 (ΑΔΑ: Ψ6Ω24653ΠΓ-Υ86) εγκύκλιο.

1.1 ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ

Ο δυνητικός δικαιούχος μπορεί να επιλέξει στο ΟΠΣΚΕ από τις παρακάτω κατηγορίες δαπανών που αντιστοιχούν στις δαπάνες που περιλαμβάνονται στην αίτηση στήριξης (αίτηση χρηματοδότησης), ανά υπο-παρέμβαση, όπως αναλύονται στο Κεφάλαιο 1 της Πρόσκλησης.

- 02.06. Λοιπός Εξοπλισμός επιχείρησης
- 02.20. Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός
- 03.01. Αγορά μη οικοδομημένης η/και οικοδομημένης γης
- 03.13. Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρου
- 04.10. Μελέτες / έρευνες αγοράς
- 04.12. Τεχνική υποστήριξη για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου
- 04.34. Κατ' αποκοπή δαπάνες για εκπαίδευση και συνεργασία

Σημείωση:

- Τα οχήματα συγκαταλέγονται στην κατηγορία 02.06. Λοιπός Εξοπλισμός επιχείρησης
- Οι δαπάνες απόκτησης συστημάτων ποιότητας και προβολής – προώθησης συγκαταλέγονται στην κατηγορία 04.10. Μελέτες / έρευνες αγοράς.

Οι κατηγορίες δαπάνης που θα επιλεγούν θα πρέπει να αντιστοιχούν στην δαπάνη που αναγράφεται στον τίτλο της.

Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης ο αρμόδιος Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) υποχρεούται να επιβεβαιώσει ότι ο δυνητικός δικαιούχος έχει επιλέξει τη σωστή κατηγορία δαπάνης, ανάλογα με τις αιτούμενες δαπάνες της αίτησης στήριξης.

1.2 ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ Π3-77-4.1.7.2 και Π3-77-4.1-7.3

Στις υπο-παρεμβάσεις Π3-77-4.1.7.2 και Π3-77-4.1-7.3 οι αιτήσεις στήριξης υποβάλλονται στο ΟΠΣΚΕ στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-7.2/3. Σε περίπτωση που οι δυνητικοί δικαιούχοι είναι άτυπες επιχειρηματικές μορφές, για την υποβολή της αίτησης στήριξης τότε και μόνο γίνεται χρήση/ καταχώριση πολλαπλών ΑΦΜ (του συνόλου των φορέων που αποτελούν το συνεργατικό σχήμα). Παράλληλα, κάθε δικαιούχος - φορέας διατηρεί την ευθύνη εξολοκλήρου για το επιμέρους τμήμα του έργου που δεσμεύεται να υλοποιήσει και απορρέει από το συμφωνητικό σύμπραξης/ συνεργασίας.

Για τις αιτήσεις στήριξης που θα υποβληθούν στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-7.2/3 και αφορούν Έξυπνα Χωριά αποστέλλεται σχετικό ερώτημα στην ΕΥΕ ΠΑΑ από την ΟΤΔ, κατά την αξιολόγηση της πρότασης. Η ΕΥΕ ΠΑΑ είναι αρμόδια να καθορίσει σε ποια από τις δύο υπο-παρεμβάσεις η εν λόγω πράξη δύναται να ενταχθεί. Το απαντητικό έγγραφο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αξιολόγησης και η ΟΤΔ προβαίνει ακολούθως στις απαραίτητες ενέργειες στο ΟΠΣΚΕ σύμφωνα με το «Εγχειρίδιο Υποβολής Αίτησης Στήριξης Παρέμβασης Π3-77-4.1 για πράξεις ιδιωτικού χαρακτήρα/ εκπαίδευσης/ συνεργασίας».

1.3 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΔΑΠΑΝΩΝ

Σχετικά με τους περιορισμούς των άρθρων 7, 9, 14Γ της ΥΑ επισημαίνεται ότι πραγματοποιούνται σε συνέχεια της αξιολόγησης της αίτησης στήριξης. Ο υπολογισμός του ποσοστού δαπανών επί του συνολικού προϋπολογισμού, πραγματοποιείται με βάση τις εγκεκριμένες δαπάνες και όχι τις αιτούμενες δαπάνες. Ειδικότερα ισχύουν τα κάτωθι:

- σε περίπτωση που στην αίτηση στήριξης προβλέπεται δαπάνη για την αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης η δαπάνη αυτή δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από το 10% του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού,

Ομοίως, για τις ποσοτώσεις των κριτηρίων επιλογής, θα πρέπει να τηρείται το προβλεπόμενο ποσοστό και στον συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό του έργου (μετά τις τυχόν περικοπές λόγω επιλεξιμότητας / έλεγχου εύλογου κόστους κατά την αξιολόγηση του έργου).

Ωστόσο, επισημαίνεται ότι σε εφαρμογή των προβλεπόμενων στα άρθρα 7, 9, 14Γ της ΥΑ ο υπολογισμός του ποσοστού δαπανών επί του συνολικού προϋπολογισμού πραγματοποιείται με βάση τις αιτούμενες δαπάνες και όχι τις εγκεκριμένες δαπάνες, για τις παρακάτω περιπτώσεις:

- δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου (παρακολούθηση της διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου) και ως το ποσό των 4.000€.
- η δαπάνη μελέτης για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου καθώς και δαπάνες προβολής και προώθησης και απόκτησης συστημάτων ποιότητας δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό έως το 12% του αιτούμενου προϋπολογισμού της πράξης. Για ειδικές κατηγορίες πράξεων, το ποσοστό δύναται να διαφοροποιηθεί μόνο μετά τη σχετική γνωμοδότηση της ΕΥΕ ΠΑΑ.
- το ύψος των δαπανών για την αγορά οχημάτων, δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό 30% του αιτούμενου προϋπολογισμού της αίτησης στήριξης.

2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας πράξεων έχουν στόχο να διασφαλίσουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο, στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, στον Καν.(ΕΕ) 2831/2023 (ΟJ EL L 15.12.2023) και στην πρόσκληση. Στο πλαίσιο αυτό, για όλες τις προκηρυσσόμενες υπο-παρεμβάσεις τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τα δικαιολογητικά τεκμηρίωσής τους αποτυπώνονται στον Πίνακα 2.1, και αντίστοιχα οι οδηγίες για την εξέτασή τους στο κεφάλαιο 2.2.

2.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

α/α	Κατηγορία Κριτηρίων	Κριτήρια επιλεξιμότητας	ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ			Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης
			ΝΑΙ	ΟΧΙ	Δ/Α	
1	Εμπρόθεσμη υποβολή αίτησης στήριξης	Η αίτηση στήριξης υποβλήθηκε εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην πρόσκληση.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ
2	Επιλεξιμότητα προτεινόμενης πράξης	Η πρόταση είναι στοχευμένη και συμβάλλει στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ
3		Η πρόταση είναι σε συνάφεια με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο ΣΣ ΚΑΠ σχετικά με το Leader.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ
4		Η πρόταση είναι σύμφωνη με την περιγραφή, τους όρους και περιορισμούς της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ

					III.A.4 Υπεύθυνη Δήλωση ΜΜΕ_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ III.A.5 Υπεύθυνη Δήλωση De Minimis_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ
5		Η αίτηση στήριξης, σύμφωνα με το φυσικό αντικείμενο και τις αιτούμενες δαπάνες, έχει υποβληθεί στη σωστή υπο- παρέμβαση.			Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ
6		Η πρόταση υλοποιείται εντός της περιοχής εφαρμογής της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης του τοπικού προγράμματος. Εξαιρείται η κατηγορία 2, όπου οι ωφελούμενοι οφείλουν να είναι εντός της περιοχής παρέμβασης.			Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ, τοπογραφικό διάγραμμα (αν απαιτείται) αποδεικτικά κατοχής – κτήσης ή οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό στοιχείο χωροθέτησης υλοποίησης της πράξης
7		Η πρόταση αφορά ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο.			Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ
8		Ο συνολικός προτεινόμενος προϋπολογισμός της πρότασης δεν υπερβαίνει το όριο που καθορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο.			Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ III.A.8 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

9		Το φυσικό αντικείμενο της πράξης δεν έχει περαιωθεί / ολοκληρωθεί πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης και το υπολειπόμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο ανέρχεται σε ποσοστό άνω του 10% του αιτούμενου προϋπολογισμού της αίτησης στήριξης, και για πράξεις που αφορούν σε ίδρυση δεν έχει εκδοθεί η σχετική άδεια λειτουργίας ή άλλο αποδεικτικό όπου διαπιστώνεται η λειτουργία της επένδυσης, σύμφωνα με την παρ. 2 σημείο Β άρθρου 9 της υπ. αριθμ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ, III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ, Φωτογραφική Τεκμηρίωση και III.A.8 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
10		Υποβλήθηκε το πολύ μία αίτηση στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση. Δεν έχουν υποβληθεί περισσότερες από μία αιτήσεις στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά ΤΠ.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ
11		Στις περιπτώσεις μετεγκατάστασης, η πράξη συνοδεύεται από εκσυγχρονισμό ή επέκταση.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ
12		Επαληθεύεται το εύλογο κόστος των υποβληθεισών δαπανών βάσει του οδηγού απλοποιημένου κόστους ή μέσω της υποβολής σχετικών προσφορών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 14Γ της υπ. αριθμ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης, κατά περίπτωση.				Εφαρμογή μελέτης απλοποιημένου κόστους και οικονομικές προσφορές για δαπάνες που δεν περιλαμβάνονται σε αυτή
13		Οι δαπάνες της πρότασης ή μέρος αυτών δεν έχουν τύχει χρηματοδότησης από άλλο Ταμείο ή χρηματοδοτικό μέσο ή από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό, στην τρέχουσα ή προηγούμενη περίοδο.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου

					Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ
14		Το φυσικό αντικείμενο (πάγια στοιχεία) πράξεων εκσυγχρονισμού που επιχορηγήθηκε κατά το παρελθόν, συμπεριλαμβανομένου του μηχανολογικού εξοπλισμού της πρότασης προς αντικατάσταση, έχει αποσβεστεί και έχει παρέλθει η περίοδος μακροχρονίων υποχρεώσεων.			Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ
15		Η πρόταση, εφόσον περιλαμβάνει υποδομές διανυκτέρευσης, πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις της ΚΥΑ 69945/14.03.2025 (Α' 1573) αλλά και ειδικότερα αναφορικά με ίδρυση, τους όρους της υπ. αριθμ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης.			Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ Αρχιτεκτονικά και λοιπά σχέδια
16		Για την κατηγορία υπο-παρεμβάσεων Π3-77-4.1-7 το υποψήφιο συνεργατικό σχήμα φορέων απαρτίζεται από τουλάχιστον τρία μέλη.			Καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού, ιδιωτικό συμφωνητικό για την συνεργασία
17		Στην υπο- παρέμβαση Π3-77-4.1-7.1 οι δυνητικοί δικαιούχοι αποτελούν τυπικές επιχειρηματικές μορφές.			Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ Καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού
18		Υπάρχει Μελέτη Βιωσιμότητας (όπου απαιτείται) και αποδεικνύεται η βιωσιμότητα της προτεινόμενης επένδυσης.			III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ III.A.6 Μελέτη Βιωσιμότητας_ΗΠΕΙΡ ΟΣ ΑΕ

19		Το έργο είναι σύμφωνο με το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή του εθνικό δίκαιο.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ
20		Η πρόταση λαμβάνει υπόψη την αρχή "ο ρυπαίνων πληρώνει" και τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ ή / και Έλεγχος της περιβαλλοντικής αδειοδότησης όπου απαιτείται
21		Διασφαλίζονται τα Θεμελιώδη Δικαιώματα της Ε.Ε.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ
22		Η προτεινόμενη πράξη εξασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (εφόσον απαιτείται).				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ, σύμφωνα με το συνημμένο της πρόσκλησης "III.B.4 Οδηγός Εξασφάλισης Προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία", αρχιτεκτονικά και λοιπά σχέδια

23		Πληρούνται οι προϋποθέσεις των Κανονισμών (ΕΕ) 2021/2115 καθώς και του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 για τις υπο-παρεμβάσεις που υλοποιούνται με αυτόν.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ και σχετικά δικαιολογητικά
24		Ο υποψήφιος δικαιούχος δεν έχει προβεί σε ενέργειες που δημιουργούν τεχνητές συνθήκες ένταξης.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ & III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ και σχετικά δικαιολογητικά
25		Τηρούνται λοιποί όροι επιλεξιμότητας όπως ορίζονται στην πρόσκληση.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ & III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ και σχετικά δικαιολογητικά
26		Στην αίτηση στήριξης δεν δηλώνονται ψευδή και αναληθή στοιχεία.				Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ

					ΑΕ III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ
27	Πληρότητα Πρότασης	Η αίτηση στήριξης συντάχθηκε σύμφωνα με τα υποδείγματα της πρόσκλησης και είναι πλήρης.			Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ και σχετικά δικαιολογητικά
28		Το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει στην οριζόμενη στην πρόσκληση περίοδο επιλεξιμότητας και η πράξη δύναται να υλοποιηθεί εντός της περιόδου αυτής.			Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ
29		Ο υποψήφιος δικαιούχος αποδεικνύει την ύπαρξη ιδίας συμμετοχής σύμφωνα με το χρηματοδοτικό σχήμα.			III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ ή σχετικό τραπεζικό έγγραφο ή απόδειξη κατοχής άλλου άμεσα ρευστοποιήσιμου τίτλου όπως μετοχές και ομόλογα, όπως περιγράφεται στην ανάλυση του Κριτηρίου Επιλογής ΒΚ25.
30	Επιλεξιμότητα δυνητικού δικαιούχου	Ο υποψήφιος δικαιούχος κατά περίπτωση έχει μορφή σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην υπ. αριθμ. 161876/22.06.2026 κοινή απόφαση και στη σχετική πρόσκληση.			Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ

			ΑΕ, ΙΙΙ.Α.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ
31	Ο υποψήφιος δικαιούχος δεν αποτελεί εξωχώρια / υπεράκτια εταιρεία.		ΙΙΙ.Α.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ και σχετικά δικαιολογητικά
32	Για υφιστάμενες επιχειρήσεις εξασφαλίζεται η νόμιμη λειτουργία του υποψήφιου φορέα.		Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ ΙΙΙ.Α.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ, άδεια λειτουργίας και σχετικά δικαιολογητικά
33	Για νομικά πρόσωπα διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει θέμα λύσης, εκκαθάρισης ή πτώχευσης και αντίστοιχα, για φυσικά πρόσωπα διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει θέμα πτώχευσης.		Αίτηση στήριξης στο ΟΠΣΚΕ ΙΙΙ.Α.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ και σχετικά πιστοποιητικά που εκδίδονται από τις αρμόδιες αρχές (π.χ. δικαστικής φερεγγυότητας- Γενικό πιστοποιητικό ΓΕΜΗ κ.λπ.) όπου απαιτείται
34	Στον υποψήφιο δικαιούχο μέχρι και το χρόνο υποβολής της πρότασης δεν έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις για παραβίαση Κοινοτικών Κανονισμών ή Εθνικής Νομοθεσίας σε σχέση με την υλοποίηση έργων.		ΙΙΙ.Α.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ

35		Δεν έχουν επιβληθεί στον υποψήφιο δικαιούχο πρόστιμα τα οποία έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, για παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας και ειδικότερα για: παράβαση «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας (τρία (3) πρόστιμα/ τρεις (3) έλεγχοι) ή αδήλωτη εργασία (δύο (2) πρόστιμα/δύο (2) έλεγχοι), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 40, του ν. 4488/2017 (Α' 137).				III.Α.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ
36		Δεν εκκρεμεί για τον υποψήφιο δικαιούχο εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής ή του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ).				III.Α.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ και φορολογική ενημερότητα ή βεβαίωση οφειλών από την οποία να προκύπτει ότι δεν εκκρεμεί οφειλή από ανάκτηση προηγούμενων ενισχύσεων.
37		Στην περίπτωση που ο υποψήφιος δικαιούχος είναι Δημόσιος Υπάλληλος ή εργαζόμενος σε ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, διαθέτει σχετική άδεια από αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο ή δεν κωλύεται από διατάξεις του καταστατικού του ΝΠΙΔ.				III.Α.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ, Άδεια αρμόδιου οργάνου, Καταστατικό σχετικού οργανισμού
38		Ο υποψήφιος δικαιούχος έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την υποβολή της πρότασης. Στην περίπτωση εταιρικών σχημάτων, ο περιορισμός ισχύει για όλα τα μέλη τους. Στις περιπτώσεις των Ανώνυμων Εταιριών, Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης, ΙΚΕ και Συνεταιρισμών, ο περιορισμός δεν ισχύει.				Αντίγραφο ταυτότητας ή διαβατηρίου (όπου απαιτείται)
39	Ιδιοκτησιακό καθεστώς	Αποδεικνύεται η κατοχή ή η χρήση του γηπέδου/οικοπέδου/ακινήτου, στο οποίο προβλέπεται η υλοποίηση της πρότασης.				Αποδεικτικά κατοχής/ χρήσης κατά περίπτωση
40	Εμπρόθεσμη υποβολή συμπληρωματικών/ διευκρινιστικών στοιχείων	Στην περίπτωση που ζητήθηκε η υποβολή από το δυνητικό δικαιούχο διευκρινιστικών στοιχείων, αυτά υποβλήθηκαν εντός της καθορισμένης προθεσμίας.				III.Α.7 Έγγραφο Διευκρινιστικών Στοιχείων Αίτησης Στήριξης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ

2.2. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Η αίτηση στήριξης θα πρέπει να πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας, εκτός αυτών που δεν αφορούν (δεν σχετίζονται με την προτεινόμενη πράξη).

Όσοι υποψήφιοι δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή/και όσοι δεν προσκομίσουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την απόδειξη των εν λόγω κριτηρίων, απορρίπτονται.

Κριτήριο 1: Η αίτηση στήριξης υποβλήθηκε εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην πρόσκληση.

Εξετάζεται η εμπρόθεσμη ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης στην προθεσμία που ορίζεται από την πρόσκληση. Οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν να οριστικοποιήσουν την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης στήριξης εμπρόθεσμα.

Κριτήριο 2: Η πρόταση είναι στοχευμένη και συμβάλλει στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής.

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο και οι στόχοι της προτεινόμενης πρότασης ως προς την επίτευξη των στόχων και την κάλυψη των ιεραρχημένων αναγκών όπως αυτές περιγράφονται στην τοπική στρατηγική του ΤΠ της ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ. Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πράξης, σε σχέση με τις προτεραιότητες του ΣΣ ΚΑΠ και ειδικότερα της της παρέμβασης Π3-77-4.1

Η στρατηγική του τοπικού προγράμματος στοχεύει να συμβάλλει στην ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας με την επίλυση των τοπικών αναπτυξιακών προβλημάτων διαφορετικών τομέων μέσω δράσεων πολυτομεακού χαρακτήρα, οι οποίες λειτουργούν συμπληρωματικά και συνεργατικά μεταξύ τους. Ειδικότερα, οι στόχοι του τοπικού προγράμματος καθώς και η στρατηγική που υιοθετείται στηρίζονται στους επτά θεματικούς στόχους:

- ΘΣ1. Ενίσχυση της διαφοροποίησης της οικονομίας (μεταποίηση και αγροδιατροφή)
- ΘΣ2. Ενίσχυση επιχειρήσεων για την βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής
- ΘΣ3. Ενδυνάμωση του τοπικού κοινωνικού ιστού μέσω κοινωνικών δράσεων
- ΘΣ4. Βελτίωση ποιότητας ζωής τοπικού πληθυσμού και των μεταναστών / προσφύγων
- ΘΣ5. Διατήρηση και βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής
- ΘΣ6. Προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος
- ΘΣ7. Ανάπτυξη της δικτύωσης, της συνεργασίας και της καινοτομίας

Για τον καθορισμό των στόχων και της στρατηγικής ελήφθησαν υπόψη η ανάλυση SWOT και η διαβούλευση με τους τοπικούς φορείς και το πληθυσμό της περιοχής εφαρμογής όπου καθορίστηκαν συνολικά είκοσι έξι (26) ανάγκες (ΘΣ1/1, ΘΣ1/2, ΘΣ1/3, ΘΣ1/4, ΘΣ1/5, ΘΣ2/1, ΘΣ2/2, ΘΣ2/3, ΘΣ2/4, ΘΣ2/5, ΘΣ3/1, ΘΣ3/2, ΘΣ3/3, ΘΣ3/4, ΘΣ4/1, ΘΣ4/2, ΘΣ4/3, ΘΣ4/4, ΘΣ5/1, ΘΣ5/2, ΘΣ5/3, ΘΣ6/1, ΘΣ6/2, ΘΣ6/3, ΘΣ7/1, ΘΣ7/2).

1	ΘΣ1/1	Ενίσχυση της δημιουργίας νέων μικρών μονάδων τυποποίησης/μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων, κυρίως στους τομείς του γάλακτος, του κρέατος, του μελιού, του λαδιού, των εσπεριδοειδών, των αρωματικών – φαρμακευτικών φυτών, των προϊόντων αμπέλου, πιστοποιημένων, με έμφαση στους νέους, στις γυναίκες και τους επαγγελματίες αγρότες, με σκοπό την βελτίωση της προστιθέμενης αξίας των μεταποιημένων προϊόντων.
2	ΘΣ2/1	Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στον τριτογενή τομέα της οικονομίας στους ορεινούς και απομακρυσμένους οικισμούς.
3	ΘΣ3/2	Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και δημιουργίας θέσεων εργασίας.
4	ΘΣ1/3	Ενίσχυση βιοτεχνικών μονάδων και μονάδων παραγωγής ειδών διατροφής, με έμφαση στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών, καινοτομίας, κυκλική οικονομία, εξοικονόμηση ενέργειας και νερού.
5	ΘΣ2/2	Περαιτέρω ανάπτυξη των επιχειρήσεων ειδικών μορφών τουρισμού.
6	ΘΣ5/1	Προστασία, βελτίωση και ανάδειξη της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς και των στοιχείων της περιοχής με ταυτόχρονη αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.
7	ΘΣ1/2	Ενίσχυση επιχειρήσεων πρωτογενούς επεξεργασίας του ξύλου, με προτεραιότητα στους δασικούς συνεταιρισμούς.

8	ΘΣ2/3	Ενίσχυση της ίδρυσης επιχειρήσεων υποδομών διανυκτέρευσης και εστίασης στις περιοχές με ελλειπείς υποδομές και αντίστοιχα αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε περιοχές που χρήζουν αναβάθμισης.
9	ΘΣ4/2	Βελτίωση υποδομών μικρής κλίμακας στους ορεινούς οικισμούς (ύδρευση, αποχέτευση, αξιοποίηση δημοτικών κτηρίων) για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.
10	ΘΣ3/1	Ενίσχυση κοινωνικών υποδομών σε ορεινούς Δήμους της περιοχής παρέμβασης.
11	ΘΣ5/2	Στήριξη ενεργών πολιτιστικών φορέων των ορεινών κυρίως όγκων, για διατήρηση και προώθηση της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής τους και αναβίωσης στοιχείων του παρελθόντος.
12	ΘΣ4/1	Υποστήριξη των κοινωνικών δομών της περιοχής παρέμβασης
13	ΘΣ4/3	Αξιοποίηση του πλούσιου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος με μικρές υποδομές για αύξηση της επισκεψιμότητας της περιοχής.
14	ΘΣ2/4	Ενίσχυση βιοτεχνικών μονάδων και μονάδων παραγωγής ειδών διατροφής, με έμφαση στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών, καινοτομίας, κυκλική οικονομία, εξοικονόμηση ενέργειας και νερού.
15	ΘΣ1/4	Ενίσχυση της συνεργασίας τοπικών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη και εμπορία κοινών / συμπληρωματικών προϊόντων, μεταφορά τεχνογνωσίας, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.
16	ΘΣ3/3	Ανάπτυξη συνεργασιών για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.
17	ΘΣ2/5	Ισχυροποίηση και επέκταση του πλέγματος των διακλαδικών σχέσεων του τοπικού αγροδιατροφικού τομέα με τον αντίστοιχο τουριστικό.
18	ΘΣ1/5	Επιμόρφωση ανθρώπινου δυναμικού σε θέματα που άπτονται της Πράσινης Συμφωνία με έμφαση στους κύριους στόχους της στρατηγικής «από το αγρόκτημα στο πιάτο».
19	ΘΣ5/3	Ανάπτυξη συνεργασιών στην κατεύθυνση προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς.
20	ΘΣ4/4	Μείωση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού και αξιοποίηση των ΤΠΕ.
21	ΘΣ3/4	Τόνωση φορέων της περιοχής για διατήρηση εθίμων της περιοχής.
22	ΘΣ6/1	Αναβάθμιση – ανάδειξη διαδρομών και μονοπατιών, μέσω της βελτίωσης υποδομών, δημιουργίας θέσεων θέας κ.λπ..
23	ΘΣ6/2	Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος, κυρίως της λίμνης Παμβώτιδας, της κυκλικής οικονομίας.
24	ΘΣ6/3	Βελτίωση της περιβαλλοντικής συνείδησης και των περιβαλλοντικών πρακτικών των επιχειρήσεων, αξιοποιώντας και την κυκλική οικονομία, ιδιαίτερα στους τομείς/κλάδους της μεταποίησης αγροδιατροφής και του τουρισμού.
25	ΘΣ7/1	Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ τοπικών επιχειρήσεων και των τριών τομέων της οικονομίας με στόχο την αντιμετώπιση προβλημάτων, τη μεταφορά τεχνογνωσίας, την ανάπτυξη καινοτομίας, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητά τους και την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών και προϊόντων.
26	ΘΣ7/2	Ενεργοποίηση όλων των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων για την ανάπτυξη συνεργασιών και δικτυώσεων.

Στόχοι της Τοπικής Στρατηγικής

ΣΤ 1: Εργασιακή ενδυνάμωση νέων, γυναικών και επαγγελματιών αγροτών των ορεινών και απομονωμένων Δημοτικών Ενότητων της περιοχής παρέμβασης

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ1/1, οι νέοι, οι γυναίκες και οι επαγγελματίες αγρότες της περιοχής παρέμβασης χρειάζονται ιδιαίτερη στήριξη, προκειμένου η παραγωγική βάση να πυκνώσει και να αναπτυχθεί.

Η περιοχή παρέμβασης έχει ανταγωνιστικά προϊόντα (εμβληματικά προϊόντα, προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ, κτηνοτροφικά προϊόντα, όπως, ενδεικτικά, τυριά, κρασιά, κοτόπουλα, αιγοπρόβατα κοκ), και η ενδυνάμωση των ειδικών κοινωνικών ομάδων (νέοι, γυναίκες, Κοιν.Σ.Επ., επαγγελματίες αγρότες), μπορεί να ενισχύσει αποτελεσματικά την μικρή επιχειρηματικότητα και να αποτελέσει τη βάση για νέα προϊόντα, εφόλλα των πρώτων. Επίσης, πέρα από την ποιότητα, μπορεί να οδηγήσει σε καινοτόμα προϊόντα, την αύξηση του βαθμού τυποποίησης και πιστοποίησης των προϊόντων, καθώς σε αύξηση της καλλιεργούμενης γης.

Μεγάλο μέρος της περιοχής παρέμβασης, όπως οι ορεινές και οι απομονωμένες περιοχές της χώρας αντιμετωπίζουν σοβαρά αναπτυξιακά και κοινωνικά προβλήματα, τα οποία οφείλονται, κυρίως, στο αυξημένο κόστος μεταφορών των προσώπων που οδηγεί σε χαμηλή πυκνότητα του πληθυσμού και σε ελλείψεις υποδομές υγείας εκπαίδευσης κλπ. Ομοίως, οι απομονωμένες και ορεινές Δημοτικές Ενότητες της περιοχής παρέμβασης αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Συνεπώς, προκειμένου να ξεπεραστούν τα εμπόδια, είναι σκόπιμες μια σειρά από δράσεις. Ειδικότερα, χρειάζεται η επιμόρφωση των εύλωτων κοινωνικών ομάδων σε σύγχρονα αντικείμενα, όπως οι νέες τεχνολογίες, οι σύγχρονες εμπορικές πρακτικές, οι εξαγωγές κλπ. Επίσης, χρειάζεται περισσότερη βαρύτητα στην άτυπη εκπαίδευση, όπως ο εθελοντισμός και οι τέχνες. Τέλος, χρειάζεται πληροφόρηση για τους τρόπους χρηματοδότησης των επαγγελματιών δραστηριοτήτων, από προγράμματα χρηματοδότησης έργων, τραπεζικό δανεισμό κλπ.

Παράλληλα, όπως προκύπτει από τη ΘΣ2/1 απαιτείται η στήριξη της επιχειρηματικότητας στον τριτογενή τομέα της οικονομίας, ιδίως στις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, δεδομένου ότι η παραγωγική βάση της περιοχής παρέμβασης είναι ισχυρή και οι ευκαιρίες τουριστικής ανάπτυξης μεγάλες. Επίσης, χρειάζεται αντιστάθμισμα της έλλειψης των κοινωνικών υποδομών και η εργασιακή ενδυνάμωση εύλωτων κοινωνικών ομάδων, συμβάλει σε αυτό.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ3/2, είναι αναγκαία η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και δημιουργίας θέσεων εργασίας. Όπως είναι φυσικό, η επιχειρηματικότητα πρόκειται να έχει υψηλότερο βαθμό επιτυχίας εφόσον κινητοποιηθούν όλες οι κοινωνικές ομάδες και τα άτομά τους, συμπεριλαμβανομένων των εύλωτων.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι το γεωργικό εισόδημα είναι γενικά χαμηλό, ενώ η ανεργία στους νέους και τις γυναίκες τείνει να είναι υψηλότερη, από το μέσο όρο. Επιπρόσθετα, οι απαιτήσεις για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων δεν είναι πολύ υψηλές, ιδίως στους πιο μειονεκτικούς οικισμούς, όπου η οικονομική και η κοινωνική συνεισφορά πχ των παραδοσιακών καφενείων και των παραδοσιακών ταβερνών μπορεί να είναι σημαντική.

ΣΤ 2: Δημιουργία ανταγωνιστικών βιώσιμων επιχειρήσεων και προϊόντων βιοτεχνίας, στηριγμένα στη διαφοροποίηση και την καινοτομία με τη χρήση νέων τεχνολογιών, τη στροφή προς τις εξαγωγές και την προστασία του περιβάλλοντος.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ1/3, απαιτείται έμφαση στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών, καινοτομίας, κυκλική οικονομία, εξοικονόμηση ενέργειας και νερού, προκειμένου να αξιοποιηθούν πλήρως πλεονεκτήματα της περιοχής παρέμβασης, όπως τα πλούσια υδατικά αποθέματα, οι υποδομές (ΒΙΠΕ Ιωαννίνων) και οι ερευνητικοί φορείς της περιοχής παρέμβασης (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, ΕΛΓΟ Δήμητρα κα).

Οι επιχειρήσεις της υπαίθρου υστερούν σε ανταγωνιστικότητα, ενώ δυσχερές είναι και η οικονομική βιωσιμότητά τους. Συνεπώς, χρειάζεται διαφοροποίηση του παραγόμενου προϊόντος και αφομοίωση των καινοτομιών.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ1/3 η απόσταση της περιοχής παρέμβασης από τις μεγάλες αγορές, η αδύναμη βιομηχανία, η απουσία κουλτούρας και περιβαλλοντικής ευαισθησίας κλπ, είναι αδυναμίες που πρέπει να αντιμετωπιστούν, μέσα από τη χρηματοδότηση ανταγωνιστικών και βιώσιμων επιχειρήσεων και προϊόντων βιοτεχνίας.

Στο παραπάνω πλαίσιο, ιδιαίτερη βαρύτητα έχουν οι κλάδοι της τεχνολογίας τροφίμων και οι ψηφιακές τεχνολογίες, οι οποίοι μπορούν να είναι καθοριστικοί στη μείωση του κόστους παραγωγής του προϊόντος, διασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα της επιχείρησης. Επιπρόσθετα, οι καινοτομίες σε αυτούς τους κλάδους, εφόσον ενσωματωθούν στο προϊόν της επιχείρησης μπορούν να εξασφαλίσουν διείσδυση σε νέες αγορές, αύξηση του περιθωρίου κέρδους και, γενικότερα, αυξημένη ανταγωνιστικότητα.

Παράλληλα, είναι αναγκαία η στροφή προς τις εξαγωγές, η οποία μπορεί να διευκολυνθεί σημαντικά από τη συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις και τη δημιουργία νέων εμπορικών δικτύων. Όπως προκύπτει από τη ΘΣ1/4,

υπάρχει ο κίνδυνος πλεονεκτήματα της περιοχής παρέμβασης (ποιοτικά αγροτικά προϊόντα, φυσικά οικοσυστήματα, παραγωγικές υποδομές κλπ) να εξουδετερωθούν από ορισμένες απειλές, όπως η Κλιματική Αλλαγή ή ο πληθωρισμός, ως συνέπεια του πολέμου στην Ουκρανία. Συνεπώς, είναι αναγκαία η στήριξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων αλλά και η προώθηση των εξαγωγών, προκειμένου να εξισορροπηθούν οι ενδεχόμενες επιπτώσεις των απειλών και να προστατευθούν οι αμοιβές και τα εισοδήματα των κατοίκων.

Παράλληλα, όπως προκύπτει από τη ΘΣ6/3, χρειάζεται βελτίωση της περιβαλλοντικής συνείδησης και των περιβαλλοντικών πρακτικών των επιχειρήσεων, αξιοποιώντας και την κυκλική οικονομία, ιδιαίτερα στους τομείς/κλάδους της μεταποίησης αγροδιατροφής και του τουρισμού. Η μίξη νέων τεχνολογιών και περισσότερης ευαισθητοποίησης μπορεί να εξασφαλίσει ότι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και των προϊόντων θα είναι βιώσιμη, χωρίς την ανάληψη κινδύνων για τα φυσικά αποθέματα της περιοχής παρέμβασης.

Επιπρόσθετα, όπως προκύπτει από τη ΘΣ2/4, απαιτείται η ενίσχυση βιοτεχνικών μονάδων, με έμφαση στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών, της καινοτομίας, την κυκλική οικονομία και την εξοικονόμηση ενέργειας και νερού. Εφόσον η ενίσχυση γίνει αποδοτικά, η στροφή στις εξαγωγές πρόκειται να διευκολυνθεί σημαντικά.

Ο εν λόγω στόχος (ΣΤ 2) είναι σύμφωνος με τις πολιτικές πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, και κυρίως τη Στρατηγική για την κυκλική οικονομία.

ΣΤ 3: Παραγωγή τοπικών προϊόντων του αγροδιατροφικού και δασοκομικού κλάδου, τα οποία θα είναι ποιοτικά, ανταγωνιστικά και πιστοποιημένα, με διαφοροποίηση των χαρακτηριστικών τους και με στόχο την διακριτή τοπική ταυτότητα καθώς και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ1/2, τα δασικά οικοσυστήματα, η παράδοση στην πρωτογενή επεξεργασία του ξύλου και η συμπερίληψη του ξύλου στα εμβληματικά προϊόντα της περιοχής παρέμβασης είναι χαρακτηριστικά που πρέπει να προστατευθούν και να αποτελέσουν αιχμή της τοπικής ανάπτυξης, στηριγμένα στην ποιότητα, την ανταγωνιστικότητα και την πιστοποίηση.

Είναι σαφές ότι το υψηλής οικολογικής αξίας φυσικό περιβάλλον της Ηπείρου προσφέρει τη δυνατότητα παραγωγής προϊόντων υψηλής ποιότητας, στον αγροδιατροφικό και το δασοκομικό κλάδο, με διαφοροποιημένα χαρακτηριστικά. Συνεπώς, η πιστοποίηση των προϊόντων και η ανταγωνιστικότητα τους πρόκειται να βοηθήσει στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων και την ενίσχυση των εισοδημάτων των ασχολούμενων στους συγκεκριμένους κλάδους.

Η πλούσια παράδοση και η εμβληματικότητα των αγροδιατροφικών και των δασοκομικών προϊόντων μπορούν να αποτελέσουν στοιχείο της τοπικής ταυτότητας, μια εξέλιξη που μπορεί να έχει συνέπειες όχι μόνο εμπορικές (brand name) αλλά και κοινωνικοπολιτιστικές, ως βάση ενότητας για την τοπική κοινωνία.

Επιπρόσθετα, όπως προκύπτει από τη ΘΣ1/1, χρειάζεται ενίσχυση της δημιουργίας νέων μικρών μονάδων τυποποίησης/μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων, κυρίως στους τομείς του γάλακτος, του κρέατος, του μελιού, του λαδιού, των εσπεριδοειδών, των αρωματικών – φαρμακευτικών φυτών, των προϊόντων αμπέλου, πιστοποιημένων (ΠΟΠ, ΠΓΕ, Βιολογικά), με έμφαση στους νέους, στις γυναίκες και τους επαγγελματίες αγρότες, με σκοπό την βελτίωση της προστιθέμενης αξίας των μεταποιημένων προϊόντων. Η μεταποίηση και η τυποποίηση των αγροτικών προϊόντων συμβάλλουν στην ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας και στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων.

ΣΤ 4: Τουρισμός υψηλής ποιότητας και ειδικών μορφών που θα οδηγήσει στην αύξηση των επισκεπτών και ιδιαίτερα επισκεπτών αυτών με ειδικά ενδιαφέροντα υψηλού επιπέδου και ευαισθητοποιημένων σε ότι αφορά το σεβασμό στο χώρο γενικότερα, καθώς και επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ2/2, είναι εφικτή και σκόπιμη η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην περιοχή παρέμβασης, ενώ, τυχόν, καθυστερήσεις μπορούν να ανακόψουν την μεγάλη πρόοδο που ήδη έχει σημειωθεί.

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού έχουν οδηγήσει σε αύξηση των επενδύσεων σε πάγιο κεφάλαιο και του εισοδήματος σε αρκετές περιοχές της περιοχής παρέμβασης, όπως πχ το Ζαγόρι, η Κόνιτσα, το Μέτσοβο κ.α. Στηρίζεται, κυρίως, στο φυσικό και πολιτιστικό απόθεμα της περιοχής παρέμβασης, το οποίο είναι μεγάλο.

Ο τουρισμός έχει, επίσης, το πλεονέκτημα ότι μπορεί να συνδυάσει απλά προϊόντα και βασικές υποδομές από πολλούς κλάδους, οδηγώντας, με αυτόν τον τρόπο, σε υψηλότερη αποτελεσματικότητα της οικονομίας, συνολικά. Το γεγονός έχει ξεχωριστή σημασία για την περιοχή παρέμβασης, δεδομένου των υψηλής ποιότητας προϊόντων αγροδιατροφής (τυριά, κρασιά κ.α) και χειροτεχνίας (αργυροχοΐα, χρυσοχοΐα κ.α) που παράγονται.

Συνεπώς, το Πρόγραμμα Leader οφείλει, αφενός να ενισχύσει τις υφιστάμενες εναλλακτικές μορφές τουρισμού (αθλητικός, περιπατητικός, πολιτιστικός, γαστρονομικός κλπ), εξ αιτίας της μεγάλης οικονομικής και κοινωνικής σημασίας τους και αφετέρου, να χρηματοδοτήσει την ανάδειξη νέων μορφών τουρισμού.

Οι νέες μορφές μπορούν να αφορούν πχ τον εκπαιδευτικό τουρισμό (ενδεικτικά, χειμερινά και θερινά camps, συνέδρια, εργαστήρια κ.α), την παρατήρηση της βιοποικιλότητας και, ιδίως, των σπάνιων ειδών της χλωρίδας

και της πανίδας και τη μίξη μορφών τουρισμού, όπως πχ το χειμερινό διάθλο που συνδυάζει το σκι αντοχής και τη σκοποβολή ή το μοντέρνο πένταθλο που συνδυάζει κολύμβηση, ιππασία, ξιφασκία, σκοποβολή και τρέξιμο.

Δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από την ΘΣ2/2, αν δεν αναπτυχθεί ο τουρισμός είναι πιθανό να συρρικνωθεί εξ αιτίας της διεθνούς οικονομικής κρίσης, της δημογραφικής συρρίκνωσης και της ενεργειακής κρίσης. Συνεπώς, είναι ανάγκη, πέραν της στήριξης των υφιστάμενων και των νέων μορφών τουρισμού, να υποστηριχτεί η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

Ειδικότερα, τα αθλητικά και πολιτιστικά γεγονότα μπορούν να οδηγήσουν σε επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, δεδομένου ότι μπορούν να συγκεντρώσουν πολλούς επισκέπτες, από όλη τη χώρα, ενδεχομένως και διεθνώς, εφόσον οργανωθούν σωστά. Επίσης, χρειάζεται ορθή επικοινωνιακή προβολή των φυσικών και των πολιτιστικών πόρων της περιοχής παρέμβασης, η οποία να κεντρίζει το ενδιαφέρον των ευαισθητοποιημένων ομάδων – στόχο (περιβάλλον, πολιτισμός κλπ).

ΣΤ 5: Δημιουργία συνεργασιών και δικτυώσεων μεταξύ διαφορετικών φορέων, περιοχών εταίρων και κρατών προκειμένου την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, την προώθηση της καινοτομίας (κοινωνικής, ψηφιακής κ.λ.π.) για την ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας της περιοχής.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ7/1, οι φορείς έρευνας και γνώσης της περιοχής παρέμβασης (το πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, τα συναφή εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις), μπορούν να επωφεληθούν σε μέγιστο βαθμό από τις χρηματοδοτήσεις, τις πολιτικές, τις τεχνολογίες και τις άυλες δράσεις που θα λάβουν χώρα στην περιοχή και, ιδίως, αυτές του προγράμματος LEADER.

Ωστόσο, κανείς φορέας δεν επαρκεί, από μόνος του, ώστε να επιτύχει την παραγωγή γνώσης, πολύτιμη σε διεθνές επίπεδο, καθώς, ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα των παραμεθόριων περιοχών είναι απόστασή τους από τα κέντρα αποφάσεων και παραγωγής γνώσης.

Το εμπόδιο μπορεί να ξεπεραστεί μέσα από τη δημιουργία δομών συνεργασιών και δικτυώσεων, σε τρία επίπεδα: α) φορέων, β) περιοχών και γ) κρατών. Οι δομές επιταχύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνογνωσίας και συμβάλλουν στην εισαγωγή καινοτομιών και, γενικότερα, νεοτερισμών. Το γεγονός μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη ανταγωνιστικότητα προϊόντων και επιχειρήσεων, αναβαθμίζοντας το επίπεδο των παραγόμενων προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών και να συμβάλει στην οικοδόμηση μιας σύγχρονης ταυτότητας για την περιοχή παρέμβασης.

Στο χαμηλότερο επίπεδο, η προτεραιότητα ανήκει σε κοινές δράσεις που εξασφαλίζουν την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων, σε εθνικό επίπεδο ή μέσω ανταλλαγών μεταξύ της Ελλάδας και των γειτονικών χωρών, ενώ, στο υψηλότερο επίπεδο, ο στόχος είναι οι κοινές πολιτικές, μεταξύ της Ελλάδας και των γειτονικών κρατών, για τη διάδοση των καινοτομιών, τεχνολογικών και κοινωνικών.

Επιπρόσθετα, οι συνεργασίες και οι δικτυώσεις μετριάζουν αδυναμίες των τοπικών επιχειρήσεων, όπως ο οικογενειακός χαρακτήρας, η μικρή γραμμή παραγωγής, ο χαμηλός βαθμός βιομηχανικής ανάπτυξης και η δυσπιστία προς τα ευρύτερα σχήματα.

Οι οριζόντιες συνεργασίες και δικτυώσεις αποτρέπουν επίσης, τα προβλήματα που ανιχνεύονται στη ΘΣ7/1, όπως η ενδεχόμενη κάμψη των εξαγωγών των ηπειρωτικών επιχειρήσεων από το νέο, δυσχερές οικονομικό περιβάλλον, δεδομένου ότι λειτουργούν ως δίκτυ ασφαλείας για τις επιχειρήσεις, μέσω της καλύτερης πληροφόρησης και της εύρεσης ρωγμών (niches) στη διεθνή αγορά που μπορούν να εξισορροπήσουν τις απώλειες.

Επίσης, όπως προκύπτει από τη ΘΣ7/2, είναι αναγκαία η κινητοποίηση των τοπικών θεσμών για την ανάπτυξη συνεργασιών και δικτυώσεων, προκειμένου να επιτευχθεί η αναβάθμιση και η αξιοποίηση του ανθρώπινου και του κοινωνικού κεφαλαίου. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι σημαντική η προώθηση της καινοτομίας, ιδίως της κοινωνικής, η οποία μπορεί να καλύψει πολλά κενά στην τοπική κοινωνία και να δώσει νέα δυναμική.

ΣΤ 6: Διασύνδεση των τριών τομέων της οικονομίας με απώτερο σκοπό την αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη.

Όπως προκύπτει από την ανάγκη ΘΣ2/5, χρειάζεται πληρότητα του τουριστικού πακέτου της περιοχής παρέμβασης, ώστε οι τουρίστες να απολαμβάνουν μια ολοκληρωμένη εμπειρία. Επίσης, το δυσχερές οικονομικό περιβάλλον και η δημογραφική παρακμή μπορούν οδηγήσουν σε αποδιάρθρωση την τοπική παραγωγική βάση, χωρίς να εξαιρείται ο τουρισμός.

Προκειμένου να αποφευχθούν ενδεχόμενες αρνητικές εξελίξεις, είναι σημαντική η διασύνδεση των τριών τομέων της οικονομίας της περιοχής παρέμβασης. Πρόκειται για μια εξέλιξη εφικτή, δεδομένου ότι η περιοχή παράγει σημαντικά αγροτικά προϊόντα (κρασιά, τυριά, φρούτα, κρέατα, εμφιαλωμένα νερά και αναψυκτικά κλπ), σημαντικά βιοτεχνικά προϊόντα (χειροτεχνίες, βαρελοποιία κα), ενώ πολλές μορφές τουρισμού είναι πλέον ώριμες (πολιτιστικός τουρισμός, αθλητικός τουρισμός, περιπατητικός τουρισμός κλπ).

Είναι κοινός τόπος ότι η βάση της οικονομικής ανάπτυξης είναι η μεγαλύτερη, κατά το δυνατό, ανακύκλωση του χρήματος σε μια περιοχή. Συνεπώς, η διασύνδεση των τριών τομέων της οικονομίας διασφαλίζει την προοπτική αυτή.

Ως εκ τούτου, απαιτείται η σύζευξη της πλούσιας και ποιοτικής αγροτικής παραγωγής (φρούτα, λαχανικά, γαλακτοκομικά, αυγά, λευκό και κόκκινο κρέας) με την τοπική μεταποίηση, την οποία μπορεί να στηρίξει αποφασιστικά, μέσα από την επεξεργασία και τη συσκευασία των υψηλής ποιότητας ηπειρωτικών αγροτικών προϊόντων. Ομοίως, για τις χειροτεχνίες, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιούν τοπικά υλικά, όπως πχ το ξύλο, ή να ενσωματώνουν μια παράδοση αιώνων, όπως πχ οι χειροτεχνίες.

Επίσης, ο τουρισμός μπορεί να τροφοδοτείται με τοπικά προϊόντα (τρόφιμα, χειροτεχνίες κλπ), τα οποία, δεδομένης της ανάπτυξης του κλάδου, μπορούν να καταναλώνονται μαζικά από τους τουρίστες. Η αυξημένη ζήτηση μπορεί να τροφοδοτήσει την αύξηση της προσφοράς, δηλαδή την αυξημένη παραγωγή, τις περισσότερες θέσεις εργασίας και τα υψηλότερα εισοδήματα.

Όπως είναι σαφές, κάθε επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου στην περιοχή παρέμβασης και κάθε γεωγραφική επέκταση των τουριστικών χρήσεων γης, θα σημάνει υψηλότερο βαθμό διασύνδεσης των τριών τομέων της οικονομίας σε τοπικό επίπεδο.

ΣΤ 7: Τόνωση εξαγωγών και παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών μέσω συνεργασιών και δικτύωσης.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ1/5, χρειάζεται επιμόρφωση του ανθρώπινου κεφαλαίου της περιοχής παρέμβασης, ιδίως σε ό, τι αφορά την τόνωση των εξαγωγών και την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών, όπου η τεχνογνωσία μπορεί να κάνει μεγάλη διαφορά και να αυξήσει σημαντικά την προστιθέμενη αξία τους.

Η εισροή χρήματος στην περιοχή παρέμβασης, από άλλες περιφέρειες, της Ελλάδας ή του εξωτερικού, είναι αποφασιστική εξέλιξη για την τοπική ανάπτυξη. Συνεπώς, οι εξαγωγές, μέσα από νέους εμπορικούς δρόμους και τη διείσδυση σε νέες αγορές, μπορούν να ενισχύσουν τα εισοδήματα αλλά και την παραγωγική βάση της περιοχής παρέμβασης.

Επίσης, οι ποιοτικότερες υπηρεσίες είναι ένα ακόμη βήμα για τη συγκράτηση του πληθυσμού, στο εσωτερικό της περιοχής παρέμβασης, και την επέκταση των εξαγωγών. Οι ποιοτικές υπηρεσίες καλύπτουν τις ανάγκες των καταναλωτών και των πολιτών και καλλιεργούν το ανθρώπινο και το κοινωνικό κεφάλαιο.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ2/4, η παραγωγική αναδιάρθρωση της περιοχής παρέμβασης προϋποθέτει υπέρβαση των χαρακτηριστικών που την παρακωλύουν (χαμηλός βαθμός βιομηχανικής ανάπτυξης, οικογενειακός χαρακτήρας των επιχειρήσεων κλπ) με τη δόμηση συνεργασιών και δικτύωσης, ιδίως σε απαιτητικά πεδία, όπως οι νέες τεχνολογίες, η καινοτομία, η κυκλική οικονομία και η εξοικονόμηση ενέργειας και νερού.

Παράλληλα, η ενίσχυση των συνεργασιών και των δικτύωσης στην περιοχή παρέμβασης είναι σημαντικό εργαλείο για την τόνωση των εξαγωγών και τις ποιοτικότερες υπηρεσίες. Οι συνεργασίες και οι δικτύώσεις εξασφαλίζουν την απρόσκοπτη μεταφορά τεχνογνωσίας, τη διάχυση της πληροφορίας και της γνώσης, τη σφυρηλάτηση δεσμών σε συλλογικό (φορείς, θεσμικά) και προσωπικό (άτομα, άτομα) επίπεδο και, γενικότερα, την κοινή δράση φορέων και προσώπων προς τους καθορισμένους στόχους της αύξησης των εξαγωγών και την αναβάθμιση των υπηρεσιών.

Οι πολύ επιτυχημένες συνεργασίες και δικτύώσεις μπορούν να οδηγήσουν στην παραγωγή παραπληρωματικών προϊόντων, όπως πχ η αντιμετώπιση του ποταμού Αώου, ο οποίος διαρρέει δύο χώρες, την Ελλάδα και την Αλβανία, ως ενιαία τουριστική περιοχή, με μια αξιόλογη και μεγαλύτερη, συγκριτικά με τη σημερινή, αθλητική εμπειρία, καθώς και περισσότερους τουρίστες.

Επιπρόσθετα, μπορούν να οδηγήσουν σε κοινές προκλήσεις την επιχειρηματική (αγροδιατροφή, νερό, τουρισμός κ) με την επιστημονική κοινότητα (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων) στις νέες τεχνολογίες, την κυκλική οικονομία και την εξοικονόμηση νερού.

ΣΤ 8: Βελτίωση της ζωής στην ύπαιθρο και συγκράτηση του πληθυσμού νέων ηλικιών στην περιοχή με παράλληλη εξομάλυνση της δημογραφικής πυραμίδας, ως προς την κατανομή των ηλικιών, και του ποσοστού του ενεργού πληθυσμού στο συνολικό πληθυσμό της περιοχής.

Η βελτίωση της ζωής στην ύπαιθρο απαιτεί την εύκολη πρόσβαση των κατοίκων σε δημόσια (υγεία, παιδεία, ασφάλεια κ) και ιδιωτικά (στέγη, διασκέδαση, καταναλωτικά αγαθά κ) αγαθά και ιδίως των νεότερων και των παραγωγικών ηλικιών. Δεδομένου ότι τα δημόσια και τα ιδιωτικά αγαθά καλύπτουν βασικές ανθρώπινες ανάγκες είναι σημαντικό οι τοπικές κοινωνίες να έχουν εύκολη πρόσβαση, μια εξέλιξη η οποία επηρεάζεται από τη γεωγραφική κατανομή των σχετικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης. Εφόσον η ικανοποιητική πρόσβαση σε δημόσια και ιδιωτικά αγαθά είναι υπαρκτή, είναι εφικτή η συγκράτηση των νέων και των παραγωγικών ηλικιών στην ύπαιθρο.

Όπως προκύπτει από το ΘΣ2/3, είναι αναγκαία η ενίσχυση επιχειρήσεων υποδομών διανυκτέρευσης και εστίασης και αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε περιοχές όπου χρειάζεται. Η χρηματοδότηση των

συγκεκριμένων δράσεων μπορεί να αποδειχθεί καθοριστική για τη συγκράτηση των νέων και των παραγωγικών ηλικιών στις γεωγραφικές ζώνες (μειονεκτικές περιοχές) της περιοχής παρέμβασης που αντιμετωπίζουν τις περισσότερες δυσκολίες, μια εξέλιξη με δυνητικά μεγάλο θετικό αντίκτυπο.

Είναι κοινός τόπος ότι η εξομάλυνση της δημογραφικής πυραμίδας είναι σημαντική για την ανθεκτικότητα και τη βιωσιμότητα των τοπικών, παραμεθόριων κοινωνιών. Η εξομάλυνση απαιτεί αφενός τη συγκράτηση του νεανικού πληθυσμού και, αφετέρου, την αύξηση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού προς το συνολικό πληθυσμό της περιοχής παρέμβασης.

Όπως προκύπτει από την ΘΣ3/2, απαιτείται ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, πέραν της οικονομικής ανάπτυξης, για την κοινωνική συνοχή των τοπικών κοινωνιών (ανάσχεση εσωτερικής μετανάστευσης, ανασύσταση των κοινωνικού ιστού κλπ). Μια βιώσιμη νέα επιχείρηση μπορεί να απασχολήσει αρκετούς εργαζόμενους, συγκρατώντας τον τοπικό πληθυσμό. Επίσης, μπορεί να παρέχει ιδιωτικά αγαθά, αναγκαία για τη σύγχρονη ποιότητα ζωής (προσχολική αγωγή, διασκέδαση, φροντιστήρια κα).

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ3/3, χρειάζονται συνεργασίες, σε τοπικό επίπεδο, για την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού, η οποία μπορεί να έχει αφετηρία την ανεργία, τη γήρανση, τους πρόσφυγες, τους μετανάστες κλπ και η οποία μπορεί να συμβάλλει στην περεταίρω συγκράτηση του πληθυσμού.

Επίσης, όπως προκύπτει από τη ΘΣ4/3, χρειάζεται μείωση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού και αξιοποίηση των ΤΠΕ, στην περιοχή παρέμβασης, με έμφαση στις ορεινές και τις μειονεκτικές περιοχές. Πέραν των οικονομικών πλεονεκτημάτων της συγκεκριμένης εξέλιξης, η αξιοποίηση των ΤΠΕ μπορεί να αποδεσμεύσει τον τοπικό πληθυσμό από μετακινήσεις στην έδρα των δήμων ή τα Ιωάννινα και να αναβαθμίσει ουσιαστικά την ποιότητα ζωής – ιδίως, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες των μετακινήσεων, συνολικά, όπως πχ κατά τον χειμώνα.

Όπως προκύπτει από το ΘΣ4/4, η λειτουργία κοινωνικών δομών στην περιοχή παρέμβασης είναι καθοριστική για την προστασία ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και ατόμων και για την ισορροπία της δημογραφικής πυραμίδας, ενώ, ταυτοχρόνως, υποστηρίζει το τοπικό εισόδημα.

ΣΤ 9: Αναβάθμιση των υποδομών και ενίσχυση υποδομών και βασικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού, τη συγκράτηση των νέων ηλικιών και την αύξηση της επιχειρηματικότητας στους ορεινούς όγκους.

Οι υποδομές ανήκουν στους πρωτογενείς παράγοντες ενίσχυσης των οικισμών, δεδομένου ότι χωρίς υποδομές δεν μπορεί να υπάρξει οικονομική δραστηριότητα ούτε κοινωνική ζωή. Συνεπώς, η αναβάθμιση και η ενίσχυση των υποδομών είναι σημαντικός παράγοντας για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού, τη συγκράτηση των νέων ηλικιών και την αύξηση της επιχειρηματικότητας στους ορεινούς όγκους.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ3/1, χρειάζεται ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών των ορεινών Δήμων της περιοχής παρέμβασης. Η αναβάθμιση τους θα οδηγήσει στην ευκολότερη εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού και, ιδίως, τη συγκράτηση των νέων ηλικιών.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ4/1, απαιτείται η βελτίωση των υποδομών μικρής κλίμακας (ύδρευση, αποχέτευση, αξιοποίηση δημοτικών κτιρίων) στους ορεινούς οικισμούς, μία εξέλιξη που μπορεί να οδηγήσει στην την αύξηση της επιχειρηματικότητας, δεδομένου ότι οι αναβαθμισμένες τεχνικές υποδομές μειώνουν το κόστος παραγωγής όλων των προϊόντων, κάνοντας μη επικερδείς οικονομικές δραστηριότητες να γίνονται επικερδείς. Ειδικότερα, οι εκσυγχρονισμένες τεχνικές υποδομές (οδικό δίκτυο, γέφυρες κλπ) και κοινωνικές υποδομές (κέντρα υγείας, σχολεία, χώροι άθλησης κλπ) μπορούν να έχουν θετικό αντίκτυπο στις αποφάσεις των τοπικών κοινωνιών, αναφορικά με τη οικονομική δραστηριότητα, την εγκατάσταση των νοικοκυριών σε μειονεκτικούς οικισμούς κλπ.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ4/2, είναι αναγκαία αξιοποίηση του πλούσιου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, με μικρές υποδομές για αύξηση της επισκεψιμότητας της περιοχής παρέμβασης. Οι μικρές υποδομές, αυτού του τύπου, μπορούν να υποστηρίξουν την επιχειρηματικότητα σε απομονωμένους οικισμούς.

Η αναβάθμιση των βασικών υπηρεσιών, όπως πχ οι δημόσιες υπηρεσίες, οι ιατρικές υπηρεσίες από ιδιώτες, τα φροντιστήρια, τα φροντιστήρια ξένων γλωσσών, τα κέντρα δημιουργικής απασχόλησης κλπ, είναι απαραίτητη προϋπόθεση ώστε να συγκρατηθεί ο νεανικός πληθυσμός και να ενισχυθεί η μικρή επιχειρηματικότητα.

ΣΤ 10: Διατήρηση, ανάδειξη και αξιοποίηση του απαράμιλλου φυσικού περιβάλλοντος και διασύνδεσή του με την τοπική οικονομία.

Η διατήρηση των άφθονων φυσικών πόρων είναι βασικό στοιχείο της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης. Αν ξεκινήσει η μείωση των φυσικών αποθεμάτων είναι ζήτημα χρόνου η εξάντλησή τους. Συνεπώς, κάθε δράση που αφορά το φυσικό περιβάλλον, οφείλει να λαμβάνει υπόψη το ζήτημα της βιωσιμότητας.

Ωστόσο, η ανάδειξη των περιοχών σπάνιας ομορφιάς αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση της τουριστικής ανάπτυξης, δεδομένου ότι τα τοπία αυτής της ποιότητας αποτελούν μαγνήτες για τους τουρίστες και τις

επενδύσεις στον τουρισμό. Όπως προκύπτει από τη ΘΣ 6/1, είναι αναγκαία η αναβάθμιση – ανάδειξη διαδρομών και μονοπατιών, μέσω της βελτίωσης υποδομών, δημιουργίας θέσεων θέας κλπ, ώστε να είναι η αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος για τουριστικούς, κυρίως, σκοπούς.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ2/2, είναι αναγκαία η περεταίρω ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού, μέσα από τη στόχευση ειδικών ομάδων – στόχο τουριστών, την έγκαιρη υλοποίηση δράσεων και την περιφρούρηση των περιοχών που έχουν ήδη καταφέρει να αναδειχθούν τουριστικά. Παράλληλα, η εδραιωμένη τουριστική επωνυμία υποστηρίζει την αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος από τον τουριστικό κλάδο και υποβοηθά τη διασύνδεση της αγροδιατροφής, της μεταποίησης των αγροτικών προϊόντων και των ξενοδοχείων, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για την τοπική ανάπτυξη.

Επιπρόσθετα, η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη στηρίζει εμμέσως τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος αποτρέποντας κακές οικονομικές πρακτικές – εκχερσώσεις, υπερβόσκηση κλπ.

ΣΤ 11: Προστασία και βιώσιμη διαχείριση του οικιστικού και πολιτιστικού πλούτου, για την ενίσχυση της τοπικής ταυτότητας .

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ5/1, χρειάζεται προστασία, βελτίωση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς (γαστρονομία, τέχνες, γράμματα, παραδοσιακά προϊόντα και επαγγέλματα κλπ) και των πολιτιστικών στοιχείων (αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, παραδοσιακοί οικισμοί κα) της περιοχής παρέμβασης, με την ταυτόχρονη αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, με τις χρηματοδοτήσεις και το έργο του Υπουργείου Πολιτισμού και τα έργα μυθοπλασίας και μη μυθοπλασίας να έχουν κομβικό ρόλο.

Η προστασία του οικιστικού και πολιτιστικού πλούτου είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την ενίσχυση της τοπικής ταυτότητας, δεδομένου ότι οι οικιστικές και οι τουριστικές πιέσεις είναι δυνατό να οδηγήσουν σε υποβάθμιση του παραδοσιακού δομημένου περιβάλλοντος.

Η βιώσιμη διαχείριση του οικιστικού και του πολιτιστικού πλούτου μπορεί να οδηγήσει στη μεγαλύτερη τουριστική ανάπτυξη της περιοχής αλλά και σε παράλληλη ενίσχυση της τοπικής ταυτότητας, μέσα από δημιουργία παραστάσεων, την προβολή και την ταύτιση, στους τουρίστες και τους κατοίκους.

Επιπρόσθετα, ο οικιστικός και ο πολιτιστικός πλούτος της περιοχής παρέμβασης αναμένεται να είναι και μελλοντικά βασικό στοιχείο της τοπικής ταυτότητας, συνεπώς, η προστασία και η βιώσιμη διαχείρισή του είναι ζωτικής σημασίας για την περιοχή παρέμβασης.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ5/2, χρειάζεται η στήριξη ενεργών πολιτιστικών φορέων των ορεινών κυρίως όγκων, για διατήρηση και προώθηση της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής τους και αναβίωσης στοιχείων του παρελθόντος. Βασικός κορμός της δραστηριότητας των πολιτιστικών φορέων είναι, προφανώς, η προστασία και η βιώσιμη διαχείριση του πολιτιστικού πλούτου, η οποία ενισχύει την τοπική ταυτότητα και δημιουργεί ισχυρούς δεσμούς στην τοπική κοινωνία.

Παράλληλα, η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί μέρος του πολιτιστικού πλούτου και χρήζει ιδιαίτερης προστασίας. Η πολιτιστική κληρονομιά περιλαμβάνει στοιχεία, όπως η γαστρονομία, τα παραδοσιακά επαγγέλματα, τα τοπικά έθιμα κλπ. Όπως προκύπτει από τη ΘΣ5/3, είναι αναγκαία η ανάπτυξη συνεργασιών στην κατεύθυνση της προστασίας και της ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς, δεδομένου ότι η πολιτιστική κληρονομιά είναι η σφραγίδα της τοπικής ταυτότητας, αφού σφυρηλατεί τους τοπικούς δεσμούς μεταξύ των ανθρώπων.

Ειδικά για τα έθιμα της περιοχής, όπως προκύπτει από τη ΘΣ3/4, χρειάζεται η τόνωση των φορέων της περιοχής για τη διατήρησή τους. Τα τοπικά έθιμα σφυρηλατούν τους δεσμούς, όχι μόνο των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης, μεταξύ τους, αλλά και με τους αποδήμους.

ΣΤ 12: Αύξηση της ευαισθητοποίησης του πληθυσμού σε ζητήματα που φυσικού και του πολιτιστικού περιβάλλοντος

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ5/2, χρειάζεται η στήριξη ενεργών πολιτιστικών φορέων των ορεινών κυρίως όγκων, για τη διατήρηση και την προώθηση της πολιτιστικής ταυτότητας της περιοχής τους και την αναβίωση στοιχείων του παρελθόντος. Ευπαθείς είναι τόσο οι επαρκείς πολιτιστικές υποδομές της περιοχής, αν ο τουρισμός αυξηθεί ανεξέλεγκτα, όσο και οι άυλες υποδομές, λόγω της εγκατάλειψης και της απουσίας μεγάλων χορηγών. Οι πολιτιστικοί φορείς καλούνται να καλύψουν το κενό, με την αύξηση της ευαισθητοποίησης των επιχειρηματιών, των εργαζομένων και των κατοίκων.

Είναι σαφές ότι το φυσικό και το πολιτιστικό περιβάλλον αποτελεί τη βάση για την οικονομική ανάπτυξη και την τοπική ταυτότητα της περιοχής παρέμβασης. Συνεπώς, είναι σημαντικό όχι μόνο ο τοπικός πληθυσμός αλλά και οι τουρίστες που επισκέπτονται την περιοχή να είναι ευαισθητοποιημένοι γύρω από τα προβλήματα του αγροτικού χώρου.

Η ευαισθητοποίηση των ανθρώπων μπορεί να γίνει ανά ομάδες, με βάση την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης αλλά και τη γεωγραφική περιοχή (ορεινές, ημιορεινές, πεδινές). Η ευαισθητοποίηση γύρω από το φυσικό

περιβάλλον στηρίζει ευθέως τη βιώσιμη ανάπτυξη, εφόσον η διατήρηση των φυσικών αποθεμάτων οδηγεί στη δυνατότητα μελλοντικής χρήσης τους.

Επίσης, η ευαισθητοποίηση γύρω από το πολιτιστικό περιβάλλον είναι σημαντική για την ενίσχυση της τοπικής ταυτότητας και της ενότητας της τοπικής κοινωνίας. Όπως προκύπτει από τη ΘΣ6/2 είναι αναγκαία η ενημέρωση – ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος, κυρίως της λίμνης Παμβώτιδας και της κυκλικής οικονομίας.

Η λίμνη Παμβώτιδα αποτελεί μοναδικό φυσικό πλούτο της περιοχής παρέμβασης και αναντικατάστατο στοιχείο της τοπικής ταυτότητας, συνεπώς, η ευαισθητοποίηση των κατοίκων έχει ευρύτερη σημασία. Επίσης, η ευαισθητοποίηση επάνω στην κυκλική οικονομία μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

ΣΤ 13: Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού σε θέματα επιχειρηματικότητας, ανάπτυξης συνεργασιών, καθώς και προστασίας και ανάδειξης του φυσικού του πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Όπως προκύπτει από τη ΘΣ6/3, είναι αναγκαίο να υπάρξει βελτίωση της περιβαλλοντικής συνείδησης και των περιβαλλοντικών πρακτικών των επιχειρήσεων, αξιοποιώντας και την κυκλική οικονομία, ιδιαίτερα στους τομείς/κλάδους της μεταποίησης αγροδιατροφής και του τουρισμού.

Οι επιχειρήσεις αποτελούν μεγάλο μέρος της οικονομικής δραστηριότητας μιας τοπικής κοινωνίας και είναι σημαντικό να εφαρμόζουν πρακτικές κυκλικής οικονομίας και, γενικότερα, καλές πρακτικές, σε θέματα επιχειρηματικότητας, ανάπτυξης συνεργασιών, καθώς και ανάδειξης και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.

Η επιχειρηματικότητα, η ανάπτυξη συνεργασιών, η προστασία και η ανάδειξη του φυσικού και του πολιτιστικού περιβάλλοντος είναι βασικές παράμετροι της τοπικής βιώσιμης ανάπτυξης και της ικανότητας πλήρους αξιοποίησης του Προγράμματος LEADER 2023 - 2027. Απαιτείται, λοιπόν, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης επάνω σε αυτά τα ζητήματα. Η αυξημένη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των κατοίκων μπορεί να τους κάνει περισσότερο δραστήριους στην τοπική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή, την προστασία του περιβάλλοντος, τον εθελοντισμό και τον ακτιβισμό.

Ιδιαίτερη αξία μπορεί να έχουν η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση εφόσον γίνεται στοχευμένα σε περισσότερες δεκτικές κοινωνικές ομάδες (επιχειρηματίες, αυτοαπασχολούμενοι, νέοι, γυναίκες κα) και σε συγκεκριμένα θέματα, όπως οι νέες επιχειρήσεις, η μεγέθυνση των επιχειρήσεων, οι υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις (νομικές, τεχνικές, λογιστικές, ασφαλιστικές κα), η προστασία και η ανάδειξη της βιοποικιλότητας και των αβιοτικών στοιχείων (έδαφος, ύδατα, ατμόσφαιρα, γεωλογία), η προστασία και η ανάδειξη των μνημείων (αρχαιολογικοί χώροι, νεότερα μνημεία, θρησκευτικά μνημεία, παραδοσιακοί οικισμοί κα) κοκ.

Στρατηγικός στόχος

Οι ανωτέρω 13 στόχοι που οδηγούν:

- ✓ στην ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας,
- ✓ στην προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και των πολιτιστικών πόρων,
- ✓ στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της καταπολέμησης κοινωνικών ανισοτήτων και διακρίσεων
- ✓ στην ανάπτυξη συνεργασιών

και συνοψίζονται στον κεντρικό Στρατηγικό Στόχο του Τοπικού προγράμματος που είναι:

Ισχυρές, συνδεδεμένες, ανθεκτικές, ευημερούσες αγροτικές κοινότητες με διακριτή τοπική ταυτότητα.

Ιεράρχηση Υποπαρεμβάσεων – Αναγκών και Θεματικών Στόχων του Τοπικού Προγράμματος

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΥΠΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ, ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΧΩΝ

Α/Α	ΚΩΔ.	ΥΠΟ- ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	ΑΝΑΓΚΕΣ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΑΙ
1	Π3-77-4.1-1.1	Ενίσχυση μεταποιητικών μονάδων για την παραγωγή γεωργικών προϊόντων	ΘΣ1/2, ΘΣ3/2	ΘΣ 1: Ενίσχυση της διαφοροποίησης της οικονομίας (μεταποίηση και αγροδιατροφή)	ΣΤ 1, ΣΤ 3, ΣΤ 10
2	Π3-77-4.1-1.2	Ενίσχυση μεταποιητικών μονάδων για την παραγωγή μη γεωργικών προϊόντων	ΘΣ1/1, ΘΣ1/3, ΘΣ3/2	ΘΣ 1: Ενίσχυση της διαφοροποίησης της οικονομίας (μεταποίηση και αγροδιατροφή)	ΣΤ 1, ΣΤ 3, ΣΤ 10
3	Π3-77-4.1-1.3	Ενίσχυση μονάδων του δασοκομικού τομέα	ΘΣ1/2, ΘΣ3/2	ΘΣ 1: Ενίσχυση της διαφοροποίησης της οικονομίας (μεταποίηση και αγροδιατροφή)	ΣΤ 1, ΣΤ 3, ΣΤ 10
4	Π3-77-4.1-1.4	Ενίσχυση επιχειρήσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας και παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση	ΘΣ1/3, ΘΣ3/2	ΘΣ 1: Ενίσχυση της διαφοροποίησης της οικονομίας (μεταποίηση και αγροδιατροφή)	ΣΤ 2, ΣΤ 10
5	Π3-77-4.1-1.5	Ενίσχυση επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου	ΘΣ2/1, ΘΣ2/2, ΘΣ2/3	ΘΣ 2: Ενίσχυση επιχειρήσεων για την βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής	ΣΤ 4, ΣΤ 10
6	Π3-77-4.1-1.6	Ενίσχυση επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών	ΘΣ2/1, ΘΣ3/2	ΘΣ 2: Ενίσχυση επιχειρήσεων για την βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής	ΣΤ 4, ΣΤ 10
7	Π3-77-4.1-1.7	Εξοικονόμηση ενέργειας και νερού, ενίσχυση βιο-οικονομίας και κυκλικής οικονομίας	ΘΣ1/3, ΘΣ2/4, ΘΣ6/3	ΘΣ 2: Ενίσχυση επιχειρήσεων για την βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής	ΣΤ 2, ΣΤ 3, ΣΤ 4, ΣΤ 12, ΣΤ 13
8	Π3-77-4.1-2.1	Εκπαίδευση τοπικού πληθυσμού στον 1-γενή τομέα	ΘΣ1/1, ΘΣ1/2, ΘΣ1/3, ΘΣ1/4, ΘΣ1/5, ΘΣ4/4, ΘΣ6/3	ΘΣ 1: Ενίσχυση της διαφοροποίησης της οικονομίας (μεταποίηση και αγροδιατροφή)	ΣΤ 1, ΣΤ 2, ΣΤ 3, ΣΤ 5, ΣΤ 6, ΣΤ 7
9	Π3-77-4.1-2.2	Εκπαίδευση τοπικού πληθυσμού στον 2-γενή τομέα	ΘΣ1/1, ΘΣ1/2, ΘΣ1/3, ΘΣ1/4, ΘΣ1/5, ΘΣ4/4, ΘΣ6/3	ΘΣ 1: Ενίσχυση της διαφοροποίησης της οικονομίας (μεταποίηση και αγροδιατροφή)	ΣΤ 1, ΣΤ 2, ΣΤ 3, ΣΤ 5, ΣΤ 6, ΣΤ 7

10	Π3-77-4.1-2.3	Εκπαίδευση τοπικού πληθυσμού στον 3-γενή τομέα	ΘΣ1/5, ΘΣ2/1, ΘΣ2/2, ΘΣ2/3, ΘΣ2/4, ΘΣ2/5, ΘΣ4/4, ΘΣ6/3	ΘΣ 2: Ενίσχυση επιχειρήσεων για την βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής	ΣΤ 1, ΣΤ 4, ΣΤ 5, ΣΤ 6, ΣΤ 7
11	Π3-77-4.1-3.1	Ενίσχυση βασικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι άθλησης, πολιτιστικά κέντρα κλπ)	ΘΣ3/1, ΘΣ4/1, ΘΣ4/4	ΘΣ 3: Ενδυνάμωση του τοπικού κοινωνικού ιστού μέσω κοινωνικών δράσεων	ΣΤ 8, ΣΤ 9
12	Π3-77-4.1-3.2	Ενίσχυση βασικών υπηρεσιών που στοχεύουν στην κοινωνική ένταξη, την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και την ενσωμάτωση προσφύγων / μεταναστών	ΘΣ3/3, ΘΣ4/1, ΘΣ3/2	ΘΣ 4: Βελτίωση ποιότητας ζωής τοπικού πληθυσμού και των μεταναστών / προσφύγων	ΣΤ 1, ΣΤ 8, ΣΤ 9, ΣΤ 13
13	Π3-77-4.1-4.1	Έργα υποδομών μικρής κλίμακας	ΘΣ3/1, ΘΣ4/1, ΘΣ4/2	ΘΣ 4: Βελτίωση ποιότητας ζωής τοπικού πληθυσμού και των μεταναστών / προσφύγων	ΣΤ 8, ΣΤ 9
14	Π3-77-4.1-4.2	Ενίσχυση υπηρεσιών και υποδομών αναψυχής, ανάπτυξης, τουριστικών πληροφοριών και λουτρών υποδομών μικρής κλίμακας	ΘΣ3/1, ΘΣ4/3	ΘΣ 6: Προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος	ΣΤ 8, ΣΤ 10, ΣΤ 12
15	Π3-77-4.1-5.1	Ενίσχυση πολιτιστικών ή αθλητικών εκδηλώσεων	ΘΣ3/4, ΘΣ5/1, ΘΣ5/2, ΘΣ5/3	ΘΣ 5: Διατήρηση και βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής	ΣΤ 8, ΣΤ 11, ΣΤ 12
16	Π3-77-4.1-5.2	Ενίσχυση μελετών, υπηρεσιών και υποδομών που συνδέονται με τον πολιτισμό και την αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς	ΘΣ3/4, ΘΣ5/1, ΘΣ5/2, ΘΣ5/3	ΘΣ 5: Διατήρηση και βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής	ΣΤ 8, ΣΤ 11, ΣΤ 12, ΣΤ 13
17	Π3-77-4.1-6.1	Έργα αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό την ανάδειξη αυτών	ΘΣ6/1, ΘΣ6/2	ΘΣ 6: Προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος	ΣΤ8, ΣΤ 10, ΣΤ 12, ΣΤ 13
18	Π3-77-4.1-6.2	Έργα πράσινων υποδομών "green infrastructure" για την πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων από φυσικές καταστροφές	ΘΣ6/1, ΘΣ6/2	ΘΣ 6: Προστασία και ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος	ΣΤ8, ΣΤ 10, ΣΤ 12, ΣΤ 13
19	Π3-77-4.1-7.1	Συνεργασία μεταξύ τοπικών επιχειρήσεων	ΘΣ1/4, ΘΣ2/5, ΘΣ7/1	ΘΣ 7: Ανάπτυξη της δικτύωσης, της συνεργασίας και της καινοτομίας	ΣΤ 1, ΣΤ 2, ΣΤ 3, ΣΤ 4, ΣΤ 5, ΣΤ 6, ΣΤ 7

20	Π3-77-4.1-7.2	Συνεργασία μεταξύ τοπικών δημόσιων ή/και ιδιωτικών φορέων ή/και ΜΚΟ για την κοινωνική ή/και πολιτιστική ή/και περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση της περιοχής, την προώθηση της υγιεινής διατροφής και της μείωσης σπατάλης τροφίμων	ΘΣ5/3, ΘΣ6/2, ΘΣ7/2	ΘΣ 7: Ανάπτυξη της δικτύωσης, της συνεργασίας και της καινοτομίας	ΣΤ 5, ΣΤ 6, ΣΤ 10, ΣΤ 11
21	Π3-77-4.1-7.3	Έξυπνα Χωριά: συνεργασία για την ολιστική και καινοτόμο ανάπτυξη των χωριών	ΘΣ3/3, ΘΣ4/4, ΘΣ5/3, ΘΣ6/2, ΘΣ7/2	ΘΣ 7: Ανάπτυξη της δικτύωσης, της συνεργασίας και της καινοτομίας	ΣΤ 8, ΣΤ 9, ΣΤ 10, ΣΤ 11, ΣΤ 12, ΣΤ 13
22	Π3-77-4.1-8.1	Σχέδια διατοπικής συνεργασίας	ΘΣ1/1, ΘΣ1/2, ΘΣ1/3, ΘΣ2/1, ΘΣ2/2, ΘΣ2/3, ΘΣ2/4, ΘΣ2/5, ΘΣ4/3, ΘΣ5/1, ΘΣ5/3, ΘΣ6/1, ΘΣ7/2	ΘΣ 7: Ανάπτυξη της δικτύωσης, της συνεργασίας και της καινοτομίας	ΣΤ 1, ΣΤ 2, ΣΤ 3, ΣΤ 4, ΣΤ 5, ΣΤ 6, ΣΤ 7, ΣΤ 10, ΣΤ 11, ΣΤ 12, ΣΤ 13
23	Π3-77-4.1-8.2	Σχέδια διακρατικής συνεργασίας	ΘΣ1/1, ΘΣ1/3, ΘΣ2/5, ΘΣ5/1, ΘΣ5/3, ΘΣ7/2	ΘΣ 7: Ανάπτυξη της δικτύωσης, της συνεργασίας και της καινοτομίας	ΣΤ 1, ΣΤ 2, ΣΤ 3, ΣΤ 4, ΣΤ 5, ΣΤ 6, ΣΤ 7, ΣΤ 10, ΣΤ 11, ΣΤ 12, ΣΤ 13

Κριτήριο 3: Η πρόταση είναι σε συνάφεια με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο ΣΣ ΚΑΠ σχετικά με το Leader.

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο και οι στόχοι της προτεινόμενης πρότασης ως προς την επίτευξη των στόχων και την κάλυψη των αναγκών όπως αυτά περιγράφονται στο ΣΣ ΚΑΠ.

Κριτήριο 4: Η πρόταση είναι σύμφωνη με την περιγραφή, τους όρους και περιορισμούς της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης.

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πρότασης ως προς την περιγραφή, τους όρους και τους περιορισμούς της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης σύμφωνα με την ανάλυση αυτής στην πρόσκληση και στο θεσμικό πλαίσιο.

Κριτήριο 5: Η αίτηση στήριξης, σύμφωνα με το φυσικό αντικείμενο και τις αιτούμενες δαπάνες, έχει υποβληθεί στη σωστή υπο-παρέμβαση.

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πρότασης ως προς την ορθή επιλογή της υπο-παρέμβασης. Αποτελεί ευθύνη του δυνητικού δικαιούχου η σωστή επιλογή της υπο-παρέμβασης και δεν επιτρέπεται η μεταβολή αυτής.

Κριτήριο 6: Η πρόταση υλοποιείται εντός της περιοχής εφαρμογής της προκηρυσσόμενης υπο-παρέμβασης του τοπικού προγράμματος. Εξαιρείται η κατηγορία 2, όπου οι ωφελούμενοι οφείλουν να δραστηριοποιούνται/ να διαθέτουν εγκατάσταση εντός της περιοχής παρέμβασης.

Εξετάζεται η χωροθέτηση της προτεινόμενης πρότασης σύμφωνα με σχετικά επισυναπτόμενα δικαιολογητικά όπως τοπογραφικό διάγραμμα, τίτλος χρήσης ή κτήσης του ακινήτου η οποία θα πρέπει να βρίσκεται εντός της περιοχής παρέμβασης όπως ορίζεται στην πρόσκληση. Στις περιπτώσεις άυλων ενεργειών εξετάζεται η περιοχή την οποία αφορούν.

Κριτήριο 7: Η πρόταση αφορά ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο.

Εξετάζεται αν το φυσικό αντικείμενο του έργου, που προκύπτει από την περιγραφή, τις μελέτες, τον αιτούμενο προϋπολογισμό κ.λπ. είναι ολοκληρωμένο και λειτουργικό σε σχέση με τη φύση και τον σκοπό του προτεινόμενου έργου.

Ο χαρακτηρισμός ως «ολοκληρωμένο και λειτουργικό φυσικό αντικείμενο» αφορά στο σύνολο των δαπανών της προτεινόμενης πρότασης και δεν νοείται ως αυτοτελής μια πράξη κατά την οποία υλοποιείται στο LEADER μόνο μέρος αυτής. Ως εκ τούτου δε θεωρείται ολοκληρωμένη μια πράξη της οποίας ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας επιτυγχάνεται μέσω συμπληρωματικής χρηματοδότησης από ίδιους πόρους ή άλλο πρόγραμμα. Εξετάζεται η τήρηση των όρων επιλεξιμότητας της υπ. αριθμ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης καθώς και της σχετικής εγκυκλίου για την υλοποίηση έργων ιδιωτικού χαρακτήρα, εκπαίδευσης και συνεργασίας. Σημειώνεται ότι οι κάθε είδους μελέτες δεν μπορούν να αποτελέσουν από μόνες τους επιλέξιμη πράξη. Εξαιρέση αποτελούν τα σχέδια δράσης που συνιστούν ολοκληρωμένη πράξη των υπο-παρεμβάσεων Π3-77-4.1-7.1 Π3-77-4.1-7.2 και Π3-77-4.1-7.3, για τα οποία δεν απαιτείται η διενέργεια επιπλέον δαπανών.

Κριτήριο 8: Ο συνολικός προτεινόμενος προϋπολογισμός της πρότασης δεν υπερβαίνει το όριο που καθορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο.

Εξετάζεται ο αναλυτικός αιτούμενος προϋπολογισμός της προτεινόμενης πρότασης σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στην περιγραφή της κάθε υπο-παρέμβασης.

Κριτήριο 9: Το φυσικό αντικείμενο της πράξης δεν έχει περαιωθεί / ολοκληρωθεί πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης και το υπολειπόμενο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο ανέρχεται σε ποσοστό άνω του 10% του αιτούμενου προϋπολογισμού της αίτησης στήριξης, και για πράξεις που αφορούν σε ίδρυση δεν έχει εκδοθεί η σχετική άδεια λειτουργίας ή άλλο αποδεικτικό όπου διαπιστώνεται η λειτουργία της επένδυσης, σύμφωνα με την παρ. 2 σημείο Β άρθρου 9 της υπ. αριθμ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης.

Εξετάζονται οι πίνακες 5α «ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ (ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ)» και 5β «ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ» της Αναλυτικής Περιγραφή Πρότασης ως προς τις συνολικές αιτούμενες δαπάνες του συνημμένου εντύπου «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ.». Απαιτείται η εξέταση των σχετικών παραστατικών.

Κριτήριο 10: Υποβλήθηκε το πολύ μία αίτηση στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση. Δεν έχουν υποβληθεί περισσότερες από μία αιτήσεις στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά ΤΠ.

Εξετάζεται η υποβολή περισσότερων από μια αιτήσεων στήριξης ανά ΑΦΜ ανά υπο-παρέμβαση στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης ανά τοπικό πρόγραμμα. Δεν αφορά τις υπο-παρεμβάσεις Π3-77-4.1-7.2 και Π3-77-4.1-7.3 όπου εξετάζεται το ίδιο σχήμα εταίρων ανά υπο-παρέμβαση.

Επιτρέπεται η συμμετοχή φυσικού ή νομικού προσώπου σε περισσότερες από μια αιτήσεις στήριξης στο πλαίσιο της ίδιας υπο-παρέμβασης ανά ΤΠ αλλά διαφορετικής πρόσκλησης, εφόσον τα ποσοστά συμμετοχής του στα νομικά πρόσωπα που καταθέτουν τις αιτήσεις στήριξης, δεν υπερβαίνουν αθροιστικά ποσοστό 100% για όλη την προγραμματική περίοδο, καθώς και ο συνολικός προϋπολογισμός των πράξεων δεν υπερβαίνει τα όρια του κεφαλαίου 1 της παρούσας πρόσκλησης.

Κριτήριο 11: Στις περιπτώσεις μετεγκατάστασης, η πράξη συνοδεύεται από εκσυγχρονισμό ή επέκταση.

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πρότασης και ειδικότερα ο αναλυτικός προϋπολογισμός της αίτησης στήριξης για τη διερεύνηση ότι η πράξη αφορά και εκσυγχρονισμό ή επέκταση, καθώς η απλή μετεγκατάσταση δεν είναι επιλέξιμη.

Κριτήριο 12: Επαληθεύεται το εύλογο κόστος των υποβληθεισών δαπανών βάσει του οδηγού απλοποιημένου κόστους ή μέσω της υποβολής σχετικών προσφορών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 14Γ της υπ. αριθμ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης, κατά περίπτωση.

Εξετάζεται η υποβολή παραστατικών τεκμηρίωσης εύλογου κόστους σύμφωνα με το άρθρο 14Γ της υπ. αριθμ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, κατά το διοικητικό έλεγχο της αίτησης στήριξης απαιτείται η επαλήθευση του εύλογου κόστους από τους αξιολογητές και η αποτύπωση των αποτελεσμάτων αυτής. Δεν απαιτείται η απόδειξη εύλογου κόστους στις περιπτώσεις που έχουν εφαρμογή οι οδηγοί απλοποιημένου κόστους. Στις περιπτώσεις αυτές εξετάζεται η δήλωση δαπανών ως προς τη συμβατότητά τους με τους οδηγούς από την ΟΤΑ.

Για την τεκμηρίωση του εύλογου κόστους της δαπάνης, ο υποψήφιος προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία όπως προσφορές προμηθευτών ή έρευνα από το διαδίκτυο. Εφόσον το μοναδιαίο κόστος μιας υπηρεσίας ή ενός είδους υπερβαίνει, σε αξία τα 5.000€ (χωρίς ΦΠΑ), ή υπερβαίνει σε συνολικό ποσό τα 10.000€ (χωρίς ΦΠΑ) ανά κατηγορία υπηρεσίας ή είδους, απαιτούνται τρεις (3) συγκρίσιμες προσφορές για το εν λόγω τεμάχιο, ενώ σε αντίθετη περίπτωση τουλάχιστον δυο (2). Ως αποδεικτικό νοείται και η τιμολόγηση της υπηρεσίας ή είδους με το κατάλληλο κατά περίπτωση φορολογικό παραστατικό. Ειδικότερα, οι προσκομιζόμενες προσφορές θα πρέπει να είναι πλήρεις, ανεξάρτητες και συγκρίσιμες. Κατά την έννοια αυτή θα πρέπει να είναι αναλυτικές, να περιλαμβάνουν όλες τις απαιτούμενες λεπτομέρειες/ τεχνικά χαρακτηριστικά, να προέρχονται από μη συνεργαζόμενες/ συνδεδεμένες εταιρείες και να αφορούν ομοειδείς συγκρίσιμες δαπάνες. Ο αρμόδιος ΕΦ καλείται να αξιολογήσει τόσο τις οικονομικές παραμέτρους των προσφορών, όσο και τις ποιοτικές. Έτσι είναι δυνατό να γίνει δεκτή μια προσφορά η οποία δεν είναι η πιο συμφέρουσα οικονομικά, αρκεί ο δυνητικός δικαιούχος να τεκμηριώσει και ο αρμόδιος ΕΦ να αποδεχθεί, την μοναδικότητα ή την υψηλή ποιότητα ή τις ειδικές προδιαγραφές που προσφέρει το προμηθευόμενο προϊόν.

Προσφορές, προτιμολόγια, τιμολόγια ή άλλα παραστατικά εξόφλησης δαπανών που έχουν εκδοθεί από χώρα του εξωτερικού θα πρέπει να φέρουν επίσημη μετάφραση στα ελληνικά.

Αναφορικά με τις δαπάνες που αφορούν σε όλες τις κατηγορίες μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών το ύψος τους (χωρίς ΦΠΑ) ορίζεται σε:

- α. Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου (παρακολούθηση της διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου) και ως το ποσό των 4.000€.
- β. Μελέτη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου καθώς και δαπάνες προβολής και προώθησης και απόκτησης συστημάτων ποιότητας σε ποσοστό έως το 12% του προτεινόμενου προϋπολογισμού της πράξης. Για ειδικές κατηγορίες πράξεων και κατόπιν σχετικής τεκμηρίωσης το ανωτέρω ποσοστό μπορεί να διαφοροποιηθεί μετά και από τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ.

Δεν απαιτείται προσκόμιση παραστατικών τεκμηρίωσης του «εύλογου κόστους» για:

- α. δαπάνες κτηριακών υποδομών υπό τον όρο ότι οι εργασίες αυτές υλοποιούνται βάσει απλοποιημένου κόστους,
- β. μελέτες, συμβουλευτικές υπηρεσίες και λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες,
- γ. δαπάνες για τις οποίες δεν υπάρχει δυνατότητα εναλλακτικής προσφοράς από την αγορά, ωστόσο σε αυτήν την περίπτωση απαιτείται τεκμηρίωση,
- δ. δαπάνες που έχουν προκύψει από διαγωνιστική διαδικασία,

ε. δαπάνες για τις οποίες η καταβολή της ενίσχυσης πραγματοποιείται βάσει απλοποιημένου κόστους. Γενικότερα:

- Γίνεται εφαρμογή του οδηγού απλοποιημένου κόστους κτηριακών κατασκευών και Οικονομικές Προσφορές για δαπάνες που δεν περιλαμβάνονται σε αυτόν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14Γ της ΥΑ 39443/11-2-2025.
- Εξετάζεται επίσης αν το ύψος των δαπανών για τυχόν μελέτες και λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες, είναι σύμφωνο με τα οριζόμενα στην παρ. 9 του άρθρου 14Γ της ΥΑ 39443/11-2-2025.

Κριτήριο 13: Οι δαπάνες της πρότασης ή μέρος αυτών δεν έχουν τύχει χρηματοδότησης από άλλο Ταμείο ή χρηματοδοτικό μέσο ή από άλλο πρόγραμμα ευρωπαϊκό ή εθνικό, στην τρέχουσα ή προηγούμενη περίοδο.

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου: Η πρόταση δεν έχει ενταχθεί / οριστικά υπαχθεί σε άλλο πρόγραμμα / καθεστώς της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου για το ίδιο φυσικό αντικείμενο και εφόσον εγκριθεί δε θα υποβληθεί προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους. Συμπληρωματικός έλεγχος διενεργείται μέσω του εργαλείου ARACHNE, καθώς και του συνημμένου στην Πρόσκληση: «III.B.9 Οδηγός για διαχείριση προειδοποιητικών σημαδιών κινδύνου (red flags)».

Κριτήριο 14: Το φυσικό αντικείμενο (πάγια στοιχεία) πράξεων εκσυγχρονισμού που επιχορηγήθηκε κατά το παρελθόν, συμπεριλαμβανομένου του μηχανολογικού εξοπλισμού της πρότασης προς αντικατάσταση, έχει αποσβεστεί και έχει παρέλθει η περίοδος μακροχρονίων υποχρεώσεων.

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου. Συμπληρωματικός έλεγχος διενεργείται μέσω του εργαλείου ARACHNE, καθώς του συνημμένου στην Πρόσκληση: «III.B.9 Οδηγός για διαχείριση προειδοποιητικών σημαδιών κινδύνου (red flags)».

Κριτήριο 15: Η πρόταση, εφόσον περιλαμβάνει υποδομές διανυκτέρευσης, πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις της ΚΥΑ 69945/14.03.2025 (Α' 1573) αλλά και ειδικότερα αναφορικά με ίδρυση, τους όρους της υπ. αριθμ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης.

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πρότασης ως προς τους όρους και τους περιορισμούς του παραπάνω θεσμικού πλαισίου, όπως ισχύει. Επιπρόσθετα εξετάζεται η προσκόμιση οικοδομικής άδειας, αρχιτεκτονικά και λοιπά σχέδια, καθώς και κάθε άλλο σχετικό δικαιολογητικό (ΕΕΔΜΚ σε περίπτωση υφιστάμενων κτιρίων) με την υποβολή της αίτησης στήριξης.

Κριτήριο 16: Για την κατηγορία υπο-παρεμβάσεων Π3-77-4.1-7 τα υποψήφια συνεργατικά σχήματα φορέων απαρτίζονται από τουλάχιστον τρία μέλη.

Εξετάζεται εάν προσκομίζονται στοιχεία (Καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού, ιδιωτικό συμφωνητικό για την συνεργασία) που τεκμηριώνουν τον αριθμό των συνεργαζόμενων μελών που υποβάλλουν αίτηση στήριξης στο πλαίσιο της κατηγορίας Π3-77-4.1-7

Κριτήριο 17: Στην υπο- παρέμβαση Π3-77-4.1-7.1 οι δυνητικοί δικαιούχοι αποτελούν τυπικές επιχειρηματικές μορφές.

Εξετάζεται εάν προσκομίζεται Καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού του συνεργατικού σχήματος.

Κριτήριο 18: Υπάρχει Μελέτη Βιωσιμότητας (όπου απαιτείται) και αποδεικνύεται η βιωσιμότητα της προτεινόμενης επένδυσης.

Εξετάζεται η ορθότητα, πληρότητα και ρεαλιστικότητα της Μελέτης Βιωσιμότητας.

Κριτήριο 19: Το έργο είναι σύμφωνο με το αντίστοιχο εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή τους εθνικό δίκαιο.

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πρότασης καθώς και η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου και στα συνημμένα δικαιολογητικά ως προς τη συμφωνία τους με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο.

Κριτήριο 20: Η πρόταση λαμβάνει υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης.

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου ή/και η προσκόμιση περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου, όπου απαιτείται, σύμφωνα με το σχετικό εθνικό και κανονιστικό θεσμικό πλαίσιο.

Κριτήριο 21: Διασφαλίζονται τα Θεμελιώδη Δικαιώματα της Ε.Ε.

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου, σύμφωνα και με το έντυπο «Λίστα για Θεμελιώδη Δικαιώματα».

Κριτήριο 22: Η προτεινόμενη πράξη εξασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία (εφόσον απαιτείται).

Εξετάζονται, όπου απαιτείται από το νόμο και ανάλογα με τη φύση της πράξης, η αίτηση στήριξης, σχετικές δαπάνες, τα αρχιτεκτονικά και λοιπά σχέδια, ως προς την εξασφάλιση προσβασιμότητας των ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) στις εγκαταστάσεις αυτής, υλοποιώντας τις απαραίτητες υποδομές πρόσβασης με την ολοκλήρωση της επένδυσης. Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές, όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λπ.).

Κριτήριο 23: Πληρούνται οι προϋποθέσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 καθώς και του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/2831 για τις υπο-παρεμβάσεις που υλοποιούνται με αυτόν.

Εξετάζεται το φυσικό αντικείμενο της προτεινόμενης πρότασης καθώς και η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου και στα συνημμένα δικαιολογητικά ως προς τη συμφωνία τους με τους Κανονισμούς (ΕΕ) 2021/2115 και 2023/2831 κατά περίπτωση.

Κριτήριο 24: Ο υποψήφιος δικαιούχος δεν έχει προβεί σε ενέργειες που δημιουργούν τεχνητές συνθήκες ένταξης.

Εξετάζονται κατά περίπτωση τα στοιχεία: (α) ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση και στην αίτηση στήριξης με τα συνημμένα σε αυτή δικαιολογητικά (β) τα αποτελέσματα του εργαλείου ARACHNE, καθώς και του Οδηγού για διαχείριση προειδοποιητικών σημάτων (red flags) κατά την αξιολόγηση και υλοποίηση πράξεων της Π3-77-4.1 του ΣΣ ΚΑΠ, ως προς τις ενέργειες που δημιουργούν τεχνητές συνθήκες για την παραβίαση των όρων και των κριτηρίων ένταξης και (γ) τα οικονομικά και λοιπά στοιχεία ως προς την πρόσφατη τροποποίηση/μεταβολή τους ώστε να καταστεί ο δικαιούχος και η πράξη επιλέξιμοι.

Κριτήριο 25: Τηρούνται λοιποί όροι επιλεξιμότητας όπως ορίζονται στην πρόσκληση.

Εξετάζονται κατά περίπτωση οι λοιποί όροι επιλεξιμότητας, όπως ορίζονται στο πεδίο «Ειδικοί όροι εφαρμογής της υποπαρέμβασης» της περιγραφής της εκάστοτε υπο-παρέμβασης στο Κεφάλαιο 1 της Πρόσκλησης και η προσκόμιση των αντίστοιχων δικαιολογητικών τεκμηρίωσης.

Κριτήριο 26: Στην αίτηση στήριξης δεν δηλώνονται ψευδή και αναληθή στοιχεία.

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου και βάσει της ορθότητας και εγκυρότητας των στοιχείων της αίτησης στήριξης. Το κριτήριο αφορά τόσο στην αίτηση όσο και στα συνυποβαλλόμενα δικαιολογητικά.

Κριτήριο 27: Η αίτηση στήριξης συντάχθηκε σύμφωνα με τα υποδείγματα της πρόσκλησης και είναι πλήρης.

Εξετάζεται η σωστή και πλήρης συμπλήρωση των σχετικών πεδίων της αίτησης στήριξης, της «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ», της «III.A.3 Υπεύθυνη Δήλωση Υποψήφιου Δικαιούχου_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ», της «III.A.6 Μελέτη Βιωσιμότητας_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ», «III.A.8 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ» κατά περίπτωση καθώς και η προσκόμιση όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών. Εξετάζεται η περιγραφή του φυσικού αντικειμένου σε σχέση με τον αναλυτικό αιτούμενο προϋπολογισμό («Αναλυτικός πίνακας δαπανών παρέμβασης» στο ΟΠΣΚΕ, Πίνακες Ε3 και Ε4 της «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ»), ανάλογα με τη φύση του έργου, συμπεριλαμβανομένης και της ανάλυσης των επιμέρους δαπανών.

Κριτήριο 28: Το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει στην οριζόμενη στην πρόσκληση περίοδο επιλεξιμότητας και η πράξη δύναται να υλοποιηθεί εντός της περιόδου αυτής.

Εξετάζεται αν το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει στην οριζόμενη στην πρόσκληση περίοδο επιλεξιμότητας, καθώς και αν η πράξη δύναται να υλοποιηθεί εντός της περιόδου αυτής (ρεαλιστικότητα του προτεινόμενου χρονοδιαγράμματος) και όχι αργότερα από τις 30.09.2029.

Κριτήριο 29: Ο υποψήφιος δικαιούχος αποδεικνύει την ύπαρξη ιδίας συμμετοχής σύμφωνα με το χρηματοδοτικό σχήμα.

Εξετάζεται η τεκμηρίωση της ιδιωτικής συμμετοχής του δικαιούχου, σε ότι αφορά την πράξη, η οποία μπορεί να προέρχεται από ίδια κεφάλαια ή τραπεζικό δανεισμό ή συνδυασμό τους. Η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής δύναται να τεκμηριώνεται, είτε Α) με Υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου ή του νόμιμου εκπροσώπου του νομικού προσώπου, είτε Β) με σχετικό τραπεζικό έγγραφο ή βεβαίωση κατοχής άλλου άμεσα ρευστοποιήσιμου τίτλου όπως μετοχές, ομόλογα ή εγκριτική πράξη δανείου.

Ειδικά, στην περίπτωση νομικών προσώπων, απαιτείται τραπεζικό έγγραφο για το διαθέσιμο εταιρικό κεφάλαιο και σχετική απόφαση αρμοδίου οργάνου του νομικού προσώπου για αύξηση του κεφαλαίου με νέες εισφορές των εταίρων/μετόχων του. Σε αυτή την περίπτωση εφόσον δεν γίνει η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου στο ποσό της ιδίας συμμετοχής πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης, θα πρέπει να προσκομιστούν τραπεζικά υπόλοιπα των εταίρων/μετόχων και σχετικές υπεύθυνες δηλώσεις τους ότι θα διαθέσουν το κεφάλαιο των ατομικών τους τραπεζικών λογαριασμών για αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου. Η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου δύναται να γίνει με την πρόοδο των εργασιών.

Για υπό σύσταση νομικά πρόσωπα, απαιτούνται βεβαιώσεις τραπεζικού ιδρύματος (υπόλοιπο λογαριασμού) των φυσικών προσώπων και σχετική υπεύθυνη δήλωση για εισφορά συγκεκριμένου ποσού στο νομικό πρόσωπο που θα δημιουργηθεί.

Σε περίπτωση συνδικαιούχων σε τραπεζικούς λογαριασμούς, απαιτούνται Υπεύθυνες Δηλώσεις από όλους τους συνδικαιούχους, ότι σε περίπτωση ένταξης στο πρόγραμμα, όλο το ποσό του τραπεζικού λογαριασμού είναι στη διάθεση του υποψήφιου δικαιούχου.

Κριτήριο 30: Ο υποψήφιος δικαιούχος κατά περίπτωση έχει μορφή σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στην υπ. αριθμ. 161876/22.06.2026 κοινή απόφαση και στη σχετική πρόσκληση.

Εξετάζονται κατά περίπτωση τα στοιχεία σύστασης του φορέα, όπως το καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού, καταχώριση στο ΓΕΜΗ κ.λπ. Συμπληρωματικός έλεγχος διενεργείται μέσω του εργαλείου ARACHNE.

Απόφαση αρμοδίου οργάνου για υποβολή της πρότασης και ορισμό υπευθύνου έργου και Συντονιστή πράξης (έργου) για υφιστάμενα νομικά πρόσωπα ή ορισμός συντονιστή για υπό σύσταση εταιρείες.

Κριτήριο 31: Ο υποψήφιος δικαιούχος δεν αποτελεί εξωχώρια / υπεράκτια εταιρεία.

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση και λοιπά δικαιολογητικά όπως άδεια λειτουργίας, καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού, ΓΕΜΗ κ.λπ. Συμπληρωματικός έλεγχος διενεργείται μέσω του εργαλείου ARACHNE, καθώς και του συνημμένου στην Πρόσκληση: «III.B.9 Οδηγός για διαχείριση προειδοποιητικών σημαδιών κινδύνου (red flags)».

Κριτήριο 32: Για υφιστάμενες επιχειρήσεις εξασφαλίζεται η νόμιμη λειτουργία του υποψήφιου φορέα.

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής άδειας λειτουργίας σε ισχύ, ή άλλο σχετικό έγγραφο από την αρμόδια αρχή. Για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις, εξετάζεται εάν λειτουργούν νόμιμα οι δηλωθείσες προς ενίσχυση δραστηριότητες, γεγονός που θα πρέπει να τεκμηριώνεται με την προσκόμιση πχ άδειας λειτουργίας ή σχετικής γνωστοποίησης ή άλλα σχετικά δικαιολογητικά που βρίσκονται σε ισχύ κατά την περίοδο υποβολής της αίτησης στήριξης.

Κριτήριο 33: Για νομικά πρόσωπα διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει θέμα λύσης, εκκαθάρισης ή πτώχευσης και αντίστοιχα, για φυσικά πρόσωπα διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει θέμα πτώχευσης.

Εξετάζεται εάν προσκομίστηκαν τα κατάλληλα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν ότι δεν υπάρχει θέμα πτώχευσης για τα φυσικά πρόσωπα ή την ύπαρξη σχετικής αναφοράς σε Υπεύθυνη Δήλωση και Βεβαίωσης από αρμόδια Διοικητική ή Δικαστική αρχή. Αντίστοιχα, για τα νομικά πρόσωπα, θα πρέπει να προσκομίζονται δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν ότι δεν υπάρχει θέμα λύσης, εκκαθάρισης ή πτώχευσης ή την ύπαρξη σχετικής αναφοράς σε Υπεύθυνη Δήλωση και Βεβαίωσης από αρμόδια Διοικητική ή Δικαστική αρχή. Σε περίπτωση ένταξης προσκομίζεται σχετική βεβαίωση από αρμόδια διοικητική ή δικαστική αρχή (στις περιπτώσεις όπου η προσκόμιση του σχετικού δικαιολογητικού γίνεται κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης δεν απαιτείται η εκ νέου προσκόμιση του).

Κριτήριο 34: Στον υποψήφιο δικαιούχο μέχρι και το χρόνο υποβολής της πρότασης δεν έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις για παραβίαση Κοινοτικών Κανονισμών ή Εθνικής Νομοθεσίας σε σχέση με την υλοποίηση έργων.

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση και διενεργείται διασταυρωτικός έλεγχος των στοιχείων από το εργαλείο ARACHNE, καθώς και του συνημμένου στην Πρόσκληση: «III.B.9 Οδηγός για

διαχείριση προειδοποιητικών σημαδιών κινδύνου (red flags)» κατά την αξιολόγηση και υλοποίηση πράξεων της Π3-77-4.1 του ΣΣ ΚΑΠ.

Κριτήριο 35: Δεν έχουν επιβληθεί στον υποψήφιο δικαιούχο πρόστιμα τα οποία έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, για παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας και ειδικότερα για: παράβαση «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας (τρία (3) πρόστιμα/ τρεις (3) έλεγχοι) ή αδήλωτη εργασία (δύο (2) πρόστιμα/δύο (2) έλεγχοι), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 40, του ν. 4488/2017 (Α' 137).

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση και διενεργείται διασταυρωτικός έλεγχος των στοιχείων από το εργαλείο ARACHNE, καθώς και του συνημμένου στην Πρόσκληση: «III.B.9 Οδηγός για διαχείριση προειδοποιητικών σημαδιών κινδύνου (red flags)» κατά την αξιολόγηση και υλοποίηση πράξεων της Π3-77-4.1 του ΣΣ ΚΑΠ.

Κριτήριο 36: Δεν εκκρεμεί για τον υποψήφιο δικαιούχο εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής ή του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ).

Εξετάζεται η ύπαρξη σχετικής αναφοράς στην Υπεύθυνη Δήλωση, καθώς και διασταυρωτικός έλεγχος των στοιχείων από το εργαλείο ARACHNE, καθώς και του συνημμένου στην Πρόσκληση: «III.B.9 Οδηγός για διαχείριση προειδοποιητικών σημαδιών κινδύνου (red flags)» κατά την αξιολόγηση και υλοποίηση πράξεων της Π3-77-4.1 του ΣΣ ΚΑΠ.

Κριτήριο 37: Στην περίπτωση που ο υποψήφιος δικαιούχος είναι Δημόσιος Υπάλληλος ή εργαζόμενος σε ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, διαθέτει σχετική άδεια από αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο ή δεν κωλύεται από διατάξεις του καταστατικού του ΝΠΙΔ.

Εξετάζεται η προσκόμιση σχετικής άδειας από αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο ή κατά περίπτωση διενεργείται έλεγχος των οριζόμενων στο καταστατικό του ΝΠΙΔ. Για την τεκμηρίωση των ανωτέρω υποβάλλονται κατά περίπτωση δικαιολογητικά όπως: Αντίγραφο του Ε1 του τελευταίου διαχειριστικού έτους που έχει υποβληθεί, σχετική Υπεύθυνη δήλωση, Άδεια αρμόδιου οργάνου, Καταστατικό σχετικού οργανισμού. Το κριτήριο δεν εξετάζεται στην περίπτωση Συνεταιρισμών.

Κριτήριο 38: Ο υποψήφιος δικαιούχος έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του κατά την υποβολή της πρότασης. Στην περίπτωση εταιρικών σχημάτων, ο περιορισμός ισχύει για όλα τα μέλη τους. Ο περιορισμός δεν ισχύει για τις Ανώνυμες Εταιρίες, τις Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης, ΙΚΕ και τους Συνεταιρισμούς.

Η εκπλήρωση του κριτηρίου ελέγχεται από την προσκόμιση αντίγραφου Αστυνομικής Ταυτότητας ή διαβατηρίου του δυνητικού δικαιούχου ή των εταίρων – μελών σε περίπτωση εταιρικού σχήματος. Στην περίπτωση εταιρικών σχημάτων, ο περιορισμός ισχύει για όλα τα μέλη τους. Ο περιορισμός δεν ισχύει για τις Ανώνυμες Εταιρίες, τις Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης, ΙΚΕ και τους Συνεταιρισμούς.

Κριτήριο 39: Αποδεικνύεται η κατοχή ή η χρήση του γηπέδου/οικοπέδου/ακινήτου, στο οποίο προβλέπεται η υλοποίηση της πρότασης.

Για πράξεις που περιλαμβάνουν υποδομές εξετάζεται η υποβολή είτε αποδεικτικών ιδιοκτησίας στο όνομα του δικαιούχου, είτε μακροχρόνια μίσθωση/παραχώρηση επί του γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου στα οποία πραγματοποιούνται οι επενδύσεις που να καλύπτει χρονική περίοδο, όπως παρακάτω: α) τουλάχιστον τριών (3) ετών για δαπάνες εξοπλισμού (π.χ. επαγγελματική μίσθωση), β) δέκα (10) ετών για κατασκευαστικές δαπάνες (π.χ. ανέγερση/ανακαίνιση κτιρίου) από τη δημοσιοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης δυνητικών δικαιούχων που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 4430/2016 (Α' 205) γίνονται αποδεκτά έγγραφα αρχικής παραχώρησης έως πέντε (5) ετών σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2Α του άρθρου 185 του ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (Α' 114). Κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης στο τοπικό πρόγραμμα, γίνονται δεκτά προσύμφωνα μίσθωσης ή αγοράς γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου.

Κριτήριο 40: Στην περίπτωση που ζητήθηκε η υποβολή από το δυνητικό δικαιούχο διευκρινιστικών στοιχείων, αυτά υποβλήθηκαν εντός της καθορισμένης προθεσμίας.

Εξετάζεται η υποβολή διευκρινιστικών στοιχείων και διευκρινίσεων, εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στον δυνητικό δικαιούχο και ιδίως τα στοιχεία εισερχομένου απαντητικού εγγράφου όπως η ημερομηνία αυτού).

Πέρα των ανωτέρω ισχύουν οι όροι επιλεξιμότητας της Πρόσκλησης στο σύνολό της

3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΙΔΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Σύμφωνα με το Κεφάλαιο 7 της οικείας πρόσκλησης, οι αιτήσεις στήριξης βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής – βαθμολόγησης. Στο πλαίσιο αυτό, για όλες τις προκηρυσσόμενες υπο-παρεμβάσεις τα κριτήρια επιλογής – βαθμολόγησης και τα δικαιολογητικά τεκμηρίωσής τους που απαιτείται να προσκομισθούν από τους δυνητικούς δικαιούχους στο ΟΠΣΚΕ αποτυπώνονται στους πίνακες 3.1 και 3.2 και αντίστοιχα η τεκμηρίωση που περιγράφει τον τρόπο εξέτασής τους παρατίθενται στο κεφάλαιο 3.3.

3.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ	Περιγραφή Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΕ	Ανάλυση	Βαθμολογία Απάντησης	Συντελεστής Βαρύτητας (*)	Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης
BK3	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά και δεν απαιτήθηκε η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ»
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά (απαιτήθηκε η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων που δεν ήταν απαραίτητα για την ολοκλήρωση της βαθμολόγησης)	50		
		Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0		
BK4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου και χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ»
		Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου ή χρονοδιάγραμμα	50		

		σύμφωνα με το είδος και το μέγεθος του έργου			
		Άλλο	0		
BK5	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	0-5% Ποσοστό που προκύπτει από τη σύγκριση αιτούμενου και εγκεκριμένου κόστους $100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο}$	100		Αίτηση στήριξης «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ» III.A.8 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΙΤΟΥΜΕΝΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
		5,01-10% Ποσοστό που προκύπτει από τη σύγκριση αιτούμενου και εγκεκριμένου κόστους $100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο}$	60		
		10,01%-30% Ποσοστό που προκύπτει από τη σύγκριση αιτούμενου και εγκεκριμένου κόστους $100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο}$	30		
		>30% Ποσοστό που προκύπτει από τη σύγκριση αιτούμενου και εγκεκριμένου κόστους $100 * (\text{αιτούμενο} - \text{εγκεκριμένο}) / \text{εγκεκριμένο}$	0		
BK7	Η πράξη είναι σύμφωνα με τις προτεραιότητες υπο-παρέμβασης (με βάση την εξειδίκευση της υπο-παρέμβασης)	Ναι	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ»
		Όχι	0		
BK8	Ο υποψήφιος δικαιούχος ανήκει στις προτεραιότητες της υπο-παρέμβασης (απαιτείται η εξειδίκευση στην πρόσκληση)	Ναι	100		Αίτηση Στήριξης και κατά περίπτωση: ✓ Βεβαίωση εγγραφής στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ) ✓ Φωτοτυπία ταυτότητας ή διαβατηρίου
		Όχι	0		

					✓ καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού εταιρικού σχήματος ✓ Καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού φορέα ✓ Βεβαίωση ΔΥΠΑ
BK10	Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 40 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 40 ετών	100		Φωτοτυπία ταυτότητας ή διαβατηρίου, καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού εταιρικού σχήματος
		Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 40 ετών	50		
		Άλλο	0		
BK12	Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους είναι γυναίκες	100		Φωτοτυπία ταυτότητας ή διαβατηρίου, καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού εταιρικού σχήματος
		Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες	50		
		Άλλο	0		
BK16	Προώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ο δικαιούχος της επένδυσης (σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης) ή κατ' ελάχιστο ένας μέτοχος με ποσοστό συμμετοχής μεγαλύτερο ή ίσο του 50% (σε περίπτωση νομικών προσώπων) είναι ΑμεΑ	100		Βεβαίωση για ΑΜΕΑ από αρμόδιο φορέα
		Άλλο	0		
BK18	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σχετικός με τη φύση της πρότασης	100		Πτυχίο ή Βεβαίωση σπουδών ή Βεβαίωση

		Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	50		Επαγγελματικής Κατάρτισης
		Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση	0		
BK20	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης) (κάθε 12 μήνες σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	Χωρίς επαγγελματική εμπειρία ή έως 6 μήνες σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας	0		Έναρξη και ΚΑΔ από Δ.Ο.Υ. Βεβαίωση εργοδότη/φορέα Βεβαίωση ΕΦΚΑ
		Από 6,01 έως 12 μήνες σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας	20		
		Από 12,01 έως 24 μήνες σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας	40		
		Από 24,01 έως 36 μήνες σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας	60		
		Από 36,01 έως 48 μήνες σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας	80		
		Από 48,01 μήνες και πάνω σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας	100		
BK21	Συμμετοχή ερευνητικών, κοινωνικών ή περιβαλλοντικών φορέων στη συνεργασία	Συμμετοχή ενός είδους φορέα (ερευνητικός ή κοινωνικός ή περιβαλλοντικός)	30		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ», Καταστατικό φορέα ή ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας Αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων των φορέων για συμμετοχή στη συνεργασία
		Συμμετοχή δύο ειδών φορέων (ερευνητικός ή και κοινωνικός ή και περιβαλλοντικός)	60		
		Συμμετοχή και των τριών ειδών φορέων (ερευνητικός και κοινωνικός και περιβαλλοντικός)	100		
		Άλλο	0		
BK22	Αριθμός μελών συνεργατικού	0 έως 3 μέλη	0		Αίτηση στήριξης &
		4 μέλη	15		

	σχηματισμού (μέγιστος αριθμός βαθμολογούμενων μελών 9)	5 μέλη	30		«III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ», Καταστατικό φορέα ή ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας
		6 μέλη	45		
		7 μέλη	60		
		8 μέλη	75		
		9 μέλη και πάνω	100		
BK23	Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)	Ναι	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ», Καταστατικό φορέα ή ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας, βιογραφικά σημειώματα, αποδεικτικά σχετικής εμπειρίας του υπευθύνου.
		Όχι	0		
BK24	Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου	Ποσοστό >50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ», Καταστατικό φορέα ή ιδιωτικό συμφωνητικό συνεργασίας, βιογραφικά σημειώματα, αποδεικτικά συμμετοχής σε παλιότερα σχήματα συνεργασίας
		Ποσοστό <50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	0		
BK25	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	0%-25,00% Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	0		Βεβαίωση τραπεζικού ιδρύματος ή έγκριση δανείου ή αποδεικτικό κατοχής άμεσα ρευστοποιήσιμου τίτλου, όπως περιγράφεται στην ανάλυση του Κριτηρίου BK25 κατωτέρω. Η προσκόμιση Υ.Δ. για τη απόδειξη της ιδίας συμμετοχής βαθμολογείται με μηδέν (0).
		25,01%-50,00% Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	30		
		50,01%-75,00% Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	60		
		75,01%-100% Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της	100		

		ιδιωτικής συμμετοχής *100%			
BK26	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/ εγκρίσεων / αδειών ή δεν απαιτούνται λόγω της φύσης του έργου γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ», άδεια λειτουργίας, άδεια εγκατάστασης, άδεια δόμησης, επιμέρους άδειες, αιτήσεις για την έκδοση των προηγούμενων αδειών
		Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/ εγκρίσεων / αδειών	60		
		Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες	30		
		Άλλο	0		
BK27	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κ.λπ.) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100		Έναρξη στην Δ.Ο.Υ.
		Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0		
BK28	Είδος επιχείρησης (σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ)	Πολύ μικρές επιχειρήσεις	100		III.A.4 Υπεύθυνη Δήλωση ΜΜΕ_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ Καταστάσεις Οικονομικών στοιχείων (Έντυπο Ε3) της τελευταίας τριετίας ή/και Έντυπα δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα, Προσάρτημα ή Έκθεση Διαπιστώσεως Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, Έντυπα Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων (Α.Π.Δ.)
		Μικρές επιχειρήσεις	50		
		Άλλο	0		

BK29	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ», αιτούμενες δαπάνες / προτιμολόγια-προσφορές
		Άλλο	0		
BK30	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου	Παραγωγή σε ποσοστό >30%	100		Βεβαίωση Αρμόδιου Φορέα ή αντίστοιχα πιστοποιητικά Συμβάσεις ή προσύμφωνα μεταξύ παραγωγών και εν δυνάμει δικαιούχων στην περίπτωση μη ύπαρξης ίδιας παραγωγής που θα συνοδεύονται από αντίστοιχα πιστοποιητικά της πρώτης ύλης Οποιοδήποτε σχετικό έγγραφο με το οποίο μπορεί να υπολογιστεί το ποσοστό των παραγόμενων προϊόντων ποιότητας σε σχέση με τη συνολική παραγόμενη ποσότητα.
		10%<Παραγωγή σε ποσοστό <30%	50		
		Παραγωγή σε ποσοστό <10%	0		
BK31	Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων	Πρώτη ύλη σε ποσοστό >30%	100		Βεβαίωση Αρμόδιου Φορέα ή αντίστοιχα πιστοποιητικά Συμβάσεις ή προσύμφωνα μεταξύ παραγωγών και εν δυνάμει δικαιούχων στην περίπτωση μη ύπαρξης ίδιας παραγωγής που θα συνοδεύονται από αντίστοιχα πιστοποιητικά της πρώτης ύλης
		10%< πρώτη ύλη σε ποσοστό <30%	50		

		Πρώτη ύλη σε ποσοστό <10%	0		Οποιοδήποτε σχετικό έγγραφο με το οποίο μπορεί να υπολογιστεί το ποσοστό των παραγόμενων προϊόντων ποιότητας σε σχέση με τη συνολική παραγόμενη ποσότητα
BK32	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ»** Προσφορές – Προτιμολόγια Τεχνική Έκθεση
		10% ≤ Ποσοστό < 20%	60		
		5% ≤ Ποσοστό < 10%	30		
		Άλλο	0		
BK34	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ» ** Προσφορές – Προτιμολόγια Τεχνική Έκθεση
		10% ≤ Ποσοστό < 20%	60		
		5% ≤ Ποσοστό < 10%	30		
		Άλλο	0		
BK36	Η πράξη αφορά σε κάποιον από τους ακόλουθους τομείς: μετάβασης στην ψηφιακή ή/και κυκλική οικονομία, βίο-οικονομία, βιώσιμη διατροφή, ενεργειακή μετάβαση (zero carbon economy), διαχείριση υδάτων (grey water), διαχείριση παραπροϊόντων / απορριμμάτων, συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης (ΠΧ ISO 14000 EMAS)	Αφορά σε τουλάχιστον τέσσερις (4) τομείς	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ» αιτούμενες δαπάνες προτιμολόγια
		Αφορά τρεις (3) τομείς	75		
		Αφορά δύο (2) τομείς	50		
		Αφορά έναν τομέα	25		
		Άλλο	0		
BK37	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ»
		Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε	75		

	μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία			
		Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της	50		
		Άλλο	0		
BK38	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες)	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ»
		Άλλο	0		
BK39	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).	100		
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).	60		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ»
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).	30		
		Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας	0		
BK40	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο	100		ΦΕΚ, τοπικά σύμφωνα,

		Παραδοσιακός οικισμός	50		βεβαίωση αρμόδιου φορέα για διατηρητέο κτίριο, αρχιτεκτονικά και λοιπά σχέδια
		Άλλο	0		
BK41	Εξασφάλιση πρώτων υλών	Ποσοστό επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ιδία παραγωγή *100%	100		Ιδιωτικά Συμφωνητικά μίσθωσης, φορολογικά παραστατικά ή/και αποδεικτικά ιδίας παραγωγής
		Από 75,01 έως 100% επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ιδία παραγωγή	75		
		Από 50,01 έως 75% επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ιδία παραγωγή	50		
		Από 25,01 έως 50% επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ιδία παραγωγή	25		
		Από 0-25% επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ιδία παραγωγή	0		
BK48	Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής	Ναι	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ», σχετικές δαπάνες / προτιμολόγια - προσφορές
		Όχι	0		
BK49	Δαπάνες που καθιστούν την μεταποιητική μονάδα παραγωγής επισκέψιμη ή η μεταποιητική μονάδα είναι ήδη επισκέψιμη	Ναι	100		Αίτηση στήριξης & «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ»/ αιτούμενες δαπάνες, άδεια λειτουργίας
		Όχι	0		
BK55	Χωροθέτηση της πράξης (σύμφωνα με το άρθρο 71 παρ. 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, σε συνδυασμό με το άρθρο 32 του	Ορεινή	100		Αίτηση Στήριξης
		Περιοχή με φυσικά ή ειδικά μειονεκτήματα	50		
		Πεδινή / Λοιπή	0		

	κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013, και την οδηγία 81/645/ΕΟΚ, όπως ισχύουν)			
Σύνολο		100		

(*) Συμπληρώνεται ο συντελεστής βαρύτητας του κριτηρίου ανά υπο-παρέμβαση, σύμφωνα με της ανάγκες της ΟΤΔ. Το άθροισμα των συντελεστών βαρύτητας όλων των κριτηρίων επιλογής της πρόσκλησης ανά υπο-παρέμβαση θα πρέπει να αθροίζει 100.

(**) Στις περιπτώσεις εξέτασης κριτηρίων με ποσοστιαία συμμετοχή δαπανών η βαθμολογία διαμορφώνεται με βάση τα στοιχεία του πίνακα Ε5 της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης «ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΕ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ», στο ποσό δαπάνης που προκύπτει μετά από τον έλεγχο του εύλογου κόστους καθώς και τη επιλεξιμότητα των δαπανών αυτών, ως ποσοστό επί του συνολικού εγκεκριμένου Π/Υ.

Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για να θεωρηθεί παραδεκτή η αίτηση στήριξης είναι 30 μόρια.

3.2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΑΝΑ ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Α/Α	Κωδικός Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Περιγραφή Κριτηρίου στο ΟΠΣΚΑΠ	Ανάλυση	Βαθμολογία	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΒΑΡΥΤΗΤΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΝΑ ΥΠΟ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ								
					Π3-77-4.1-1.1	Π3-77-4.1-1.2	Π3-77-4.1-1.3	Π3-77-4.1-1.4	Π3-77-4.1-1.5	Π3-77-4.1-1.6	Π3-77-4.1-7.1	Π3-77-4.1-7.2	Π3-77-4.1-7.3
1	BK3	Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης	Σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά και δεν απαιτήθηκε η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων	100	10	10	15	15	15	15	15	20	20
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης αλλά πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά (απαιτήθηκε η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων που δεν ήταν απαραίτητα για την ολοκλήρωση της βαθμολόγησης)	50									
			Ασαφής περιγραφή της πρότασης και ελλείψεις ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά	0									
2	BK4	Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης	Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου και χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	100	3	3	3	3	3	3	3	3	3
			Ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου ή χρονοδιάγραμμα σύμφωνο με το είδος και το μέγεθος του έργου	50									
			Άλλο	0									
3	BK5	Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους	0-5% Ποσοστό που προκύπτει από τη σύγκριση αιτούμενου και εγκεκριμένου κόστους 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο) /εγκεκριμένο	100	8	8	12	12	12	12	12	12	12
			5,01-10% Ποσοστό που προκύπτει από τη σύγκριση αιτούμενου και εγκεκριμένου κόστους 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο) /εγκεκριμένο	60									
			10,01%-30% Ποσοστό που προκύπτει από τη σύγκριση αιτούμενου και εγκεκριμένου κόστους 100*(αιτούμενο-εγκεκριμένο) /εγκεκριμένο	30									
			>30% Ποσοστό που προκύπτει από τη σύγκριση αιτούμενου και εγκεκριμένου κόστους 100*(αιτούμενο -εγκεκριμένο) /εγκεκριμένο	0									
4	BK7	Η πράξη είναι σύμφωνη με τις προτεραιότητες υπο-παρέμβασης (με βάση την εξειδίκευση της υπο-παρέμβασης)	Ναι	100	5	5	5	5	5		5	5	5
			Όχι	0									
5	BK8	Ο υποψήφιος δικαιούχος ανήκει στις προτεραιότητες της υπο-παρέμβασης (απαιτείται η εξειδίκευση στην πρόσκληση)	Ναι	100	4	4	4	4	4	4			
			Όχι	0									
6	BK10	Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι νέος ≤ 40 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 40 ετών	100	2	2	3	2	2	3			

			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% νέοι ≤ 40 ετών	50									
			Άλλο	0									
7	BK12	Πρώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας	Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους είναι γυναίκες	100	2	2	2	2	2	3			
			Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες	50									
			Άλλο	0									
8	BK16	Πρώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑμεΑ	Ο δικαιούχος της επένδυσης (σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης) ή κατ' ελάχιστο ένας μέτοχος με ποσοστό συμμετοχής μεγαλύτερο ή ίσο του 50% (σε περίπτωση νομικών προσώπων) είναι ΑμεΑ	100	2	2	2	2	2	2			
			Άλλο	0									
9	BK18	Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.	Τίτλος σπουδών πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σχετικός με τη φύση της πρότασης	100	3	3	3	3	4	6			
			Πτυχίο ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικό με τη φύση της πρότασης ή επαγγελματική κατάρτιση τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης	50									
			Καμία εκ των παραπάνω εκπαίδευση	0									
10	BK20	Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης) (κάθε 12 μήνες σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας βαθμολογείται με 20 μονάδες - μέγιστο τα 5 έτη)	Χωρίς επαγγελματική εμπειρία ή έως 6 μήνες σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας	0	3	3	5	5	4	5			
			Από 6,01 έως 12 μήνες σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας	20									
			Από 12,01 έως 24 μήνες σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας	40									
			Από 24,01 έως 36 μήνες σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας	60									
			Από 36,01 έως 48 μήνες σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας	80									
			Από 48,01 μήνες και πάνω σχετικής με τη φύση της πρότασης επαγγελματικής εμπειρίας	100									
11	BK21	Συμμετοχή ερευνητικών, κοινωνικών ή περιβαλλοντικών φορέων στη συνεργασία	Συμμετοχή ενός είδους φορέα (ερευνητικός ή κοινωνικός ή περιβαλλοντικός)	30								10	10
			Συμμετοχή δύο ειδών φορέων (ερευνητικός ή και κοινωνικός ή και περιβαλλοντικός)	60									
			Συμμετοχή και των τριών ειδών φορέων (ερευνητικός και κοινωνικός και περιβαλλοντικός)	100									
			Άλλο	0									
12	BK22	Αριθμός μελών συνεργατικού σχηματισμού (μέγιστος αριθμός βαθμολογούμενων μελών 9)	0 έως 3 μέλη	0							10	15	15
			4 μέλη	15									
			5 μέλη	30									
			6 μέλη	45									

			7 μέλη	60									
			8 μέλη	75									
			9 μέλη και πάνω	100									
13	BK23	Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)	Ναι	100							10	10	10
			Όχι	0									
14	BK24	Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου	Ποσοστό >50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	100							10	10	10
			Ποσοστό <50% των μελών της συνεργασίας έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας	0									
15	BK25	Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	0%-25,00% Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	0	7	7	7	7	7	7	10		
			25,01%-50,00% Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	30									
			50,01%-75,00% Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	60									
			75,01%-100% Ποσοστό Ιδίων Κεφαλαίων επί της ιδιωτικής συμμετοχής *100%	100									
16	BK26	Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης	Εξασφάλιση του συνόλου των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/ εγκρίσεων / αδειών ή δεν απαιτούνται λόγω της φύσης του έργου γνωμοδοτήσεις / εγκρίσεις / άδειες	100	7	7	7	7	7	7	5		
			Εξασφάλιση μέρους των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/ εγκρίσεων / αδειών	60									
			Υποβολή αιτήσεων στις αρμόδιες αρχές για απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες	30									
			Άλλο	0									
17	BK27	Σύσταση Φορέα	Έχει συσταθεί ο φορέας υλοποίησης της επένδυσης (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κ.λπ.) ή δεν απαιτείται σύσταση φορέα	100	2	2	2	2	2	2		5	5
			Δεν έχει συσταθεί ο φορέας που απαιτείται	0									
18	BK28	Είδος επιχείρησης (σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ)	Πολύ μικρές επιχειρήσεις	100	2	2	2	2	2	2			
			Μικρές επιχειρήσεις	50									
			Άλλο	0									
19	BK29	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων	Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων / προτύπων	100	3	3	3	3	3	3			
			Άλλο	0									
20	BK30	Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου	Παραγωγή σε ποσοστό >30%	100	4	4							
			10%<Παραγωγή σε ποσοστό <30%	50									
			Παραγωγή σε ποσοστό <10%	0									
21	BK31		Πρώτη ύλη σε ποσοστό >30%	100	4	4							

		Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων	10% < πρώτη ύλη σε ποσοστό < 30%	50									
			Πρώτη ύλη σε ποσοστό < 10%	0									
22	BK32	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	100	4	4	5	4	4	4			
			10% ≤ Ποσοστό < 20%	60									
			5% ≤ Ποσοστό < 10%	30									
			Άλλο	0									
23	BK34	Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος	Ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο με 20%	100	3	3	3	3	3	3			
			10% ≤ Ποσοστό < 20%	60									
			5% ≤ Ποσοστό < 10%	30									
			Άλλο	0									
24	BK36	Η πράξη αφορά σε κάποιον από τους ακόλουθους τομείς: μετάβασης στην ψηφιακή ή/και κυκλική οικονομία, βιο-οικονομία, βιώσιμη διατροφή, ενεργειακή μετάβαση (zero carbon economy), διαχείριση υδάτων (grey water), διαχείριση παραπροϊόντων / απορριμμάτων, συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης (ΠΧ ISO 14000 EMAS)	Αφορά σε τουλάχιστον τέσσερις (4) τομείς	100	3	3	3	3	2	3	5		
			Αφορά τρεις (3) τομείς	75									
			Αφορά δύο (2) τομείς	50									
			Αφορά έναν τομέα	25									
			Άλλο	0									
25	BK37	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)	Το προϊόν χαρακτηρίζεται ως καινοτόμο	100	5	5	5	5			5		
			Η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της χαρακτηρίζεται ως νέα ή προηγμένη, ή αφορά σε χρήση συστημάτων αυτοματισμού-ελέγχου-καταγραφής δεδομένων στην παραγωγική διαδικασία	75									
			Η συσκευασία και η παρουσίαση των προϊόντων είναι νέα ή προηγμένη ή γίνεται εισαγωγή μιας σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής για τη συγκεκριμένη επιχείρηση, το αποτέλεσμα της οποίας είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο παραγωγής της, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής της	50									
			Άλλο	0									
26	BK38	Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες)	Οργανωτική καινοτομία / καινοτομία στο προϊόν ή στην διαχείριση και λειτουργία	100					5	5	5		
			Άλλο	0									
27	BK39	Αύξηση θέσεων απασχόλησης	Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία άνω των δύο (2) νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).	100	5	5	5	5	5	5			

			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία μίας έως 2 νέων θέσεων απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).	60									
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου προβλέπεται η δημιουργία έως μίας (1) νέας θέσης απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε (Ετήσιες Μονάδες Εργασίας).	30									
			Με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου δεν προβλέπεται δημιουργία θέσεων εργασίας	0									
28	BK40	Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική	Διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο	100					3				
			Παραδοσιακός οικισμός	50									
			Άλλο	0									
29	BK41	Εξασφάλιση πρώτων υλών	Ποσοστό επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ίδια παραγωγή *100%	100									
			Από 75,01 έως 100% επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ίδια παραγωγή	75									
			Από 50,01 έως 75% επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ίδια παραγωγή	50	3	3							
			Από 25,01 έως 50% επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ίδια παραγωγή	25									
			Από 0-25% επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που ο φορέας έχει εξασφαλίσει από ίδια παραγωγή	0									
30	BK48	Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής	Ναι	100	2	2	2	2	2	3		5	5
			Όχι	0									
31	BK49	Δαπάνες που καθιστούν την μεταποιητική μονάδα παραγωγής επισκέψιμη ή η μεταποιητική μονάδα είναι ήδη επισκέψιμη	Ναι	100	2	2		2					
			Όχι	0									
32	BK55	Χωροθέτηση της πράξης (σύμφωνα με το άρθρο 71 παρ. 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, σε συνδυασμό με το άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013, και την οδηγία 81/645/ΕΟΚ, όπως ισχύουν)	Ορεινή	100									
			Περιοχή με φυσικά ή ειδικά μειονεκτήματα	50	2	2	2	2	2	3	5	5	5
			Πεδινή / Λοιπή	0									
ΣΥΝΟΛΟ					100	100	100	100	100	100	100	100	100
Η ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία για να θεωρηθεί παραδεκτή η αίτηση στήριξης είναι τα 30 μόρια.													

3.3. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

ΒΚ3: Σαφήνεια και πληρότητα της πρότασης

Ελέγχεται αφενός, η σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης (Αίτηση Στήριξης στο ΟΠΣΚΕ και σωστή συμπλήρωση των πεδίων του «III.A.2 Αναλυτική Περιγραφή Πρότασης_ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ») και αφετέρου, η πληρότητα ως προς τα απαιτούμενα για τη βαθμολόγηση δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναγραφόμενα στην Αίτηση Στήριξης.

ΒΚ4: Ρεαλιστικότητα χρονοδιαγράμματος υλοποίησης επένδυσης

Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη πράξη δύναται να υλοποιηθεί ορθολογικά εντός της περιόδου επιλεξιμότητας που ορίζεται στην πρόσκληση και ειδικότερα εξετάζεται αν το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027. Συναφώς, θα ελέγχεται α) ο ορθολογικός προσδιορισμός των επιμέρους φάσεων υλοποίησης του έργου καθώς και β) το χρονοδιάγραμμα βάσει του είδους και του μεγέθους του έργου.

ΒΚ5: Ρεαλιστικότητα και αξιοπιστία του κόστους

Εξετάζεται:

1. η πληρότητα του προϋπολογισμού (αν περιλαμβάνει όλες τις αναγκαίες κατηγορίες δαπανών για την υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου),
2. αν η κοστολόγηση της πράξης είναι εύλογη με την επισύναψη δικαιολογητικών που να αποδεικνύουν το «εύλογο κόστος» των αιτούμενων προς ενίσχυση δαπανών.

Οι δαπάνες, ως προς το εύλογο του κόστους τους, αξιολογούνται όπως ορίζεται στο άρθρο 14Γ της υπ. αριθμ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης και όπως αναλύεται στο κεφάλαιο 5 του παρόντος Οδηγού.

ΒΚ7: Η πράξη είναι σύμφωνη με τις προτεραιότητες υπο-παρέμβασης (με βάση την εξειδίκευση της υπο-παρέμβασης)

Το κριτήριο εξετάζεται σύμφωνα με το περιεχόμενο της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης και του Κεφαλαίου 1 της Πρόσκλησης.

Το κριτήριο δεν εξετάζεται για την υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-1.6.

ΒΚ8: Ο υποψήφιος δικαιούχος ανήκει στις προτεραιότητες της υπο-παρέμβασης (απαιτείται η εξειδίκευση στην πρόσκληση)

Το κριτήριο εξετάζεται σύμφωνα με το περιεχόμενο της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης και του Κεφαλαίου 1 της Πρόσκλησης με την προσκόμιση των αντίστοιχων δικαιολογητικών.

ΒΚ10: Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας

Η εκπλήρωση του κριτηρίου ελέγχεται από την προσκόμιση αντίγραφου Αστυνομικής Ταυτότητας/ διαβατηρίου και με την προσκόμιση καταστατικού σε περίπτωση εταιρικού σχήματος ή σχεδίου καταστατικού (σε περίπτωση υπό ίδρυσης νομικού προσώπου). Εξετάζεται εάν ο δικαιούχος είναι νέος ≤ 40 ετών (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους νέοι ≤ 40 ετών.

ΒΚ12: Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας

Η εκπλήρωση του κριτηρίου ελέγχεται από την προσκόμιση αντίγραφου Αστυνομικής Ταυτότητας / διαβατηρίου και με την προσκόμιση καταστατικού σε περίπτωση εταιρικού σχήματος.

Ελέγχεται εάν :

Ο δικαιούχος της επένδυσης είναι γυναίκα (φυσικό πρόσωπο) ή εταιρεία οι μέτοχοι της οποίας είναι στο σύνολο τους είναι γυναίκες

Ο δικαιούχος είναι νομικό πρόσωπο και το μετοχικό/εταιρικό του κεφάλαιο το κατέχουν σε ποσοστό μεγαλύτερο ή ίσο 50% γυναίκες.

ΒΚ16: Προώθηση επιχειρηματικότητας σε ΑΜΕΑ

Η εκπλήρωση του κριτηρίου ελέγχεται από την προσκόμιση σχετικής Βεβαίωσης από αρμόδιο φορέα.

ΒΚ18: Τίτλοι Σπουδών σχετικοί με τη φύση της πρότασης.

Η εκπλήρωση του κριτηρίου ελέγχεται από την προσκόμιση:

- Τίτλου σπουδών πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σχετικού με τη φύση της πρότασης
- Πτυχίου ΙΕΚ ή ΕΠΑΣ σχετικού με τη φύση της πρότασης ή

- Βεβαίωσης επαγγελματικής κατάρτισης τουλάχιστον 200 ωρών σχετική με το αντικείμενο της πρότασης

BK20: Επαγγελματική εμπειρία (Προηγούμενη αποδεδειγμένη απασχόληση σε αντικείμενο σχετικό με τη φύση της πρότασης)

Η εκπλήρωση του κριτηρίου ελέγχεται από την προσκόμιση:

- Βεβαίωσης Έναρξης και ΚΑΔ από Δ.Ο.Υ. ή
- Βεβαίωση εργοδότη/φορέα.
- Βεβαίωση ΕΦΚΑ

BK21: Συμμετοχή ερευνητικών, κοινωνικών ή περιβαλλοντικών φορέων στη συνεργασία

Η εκπλήρωση του κριτηρίου ελέγχεται βάσει περιεχομένου της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης και από την προσκόμιση των παρακάτω, κατά περίπτωση:

- Καταστατικό φορέα
- Ιδιωτικό συμφωνητικό σύμπραξης /συνεργασίας
- Αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων των φορέων για συμμετοχή στη συνεργασία

BK22: Αριθμός μελών συνεργατικού σχηματισμού

Βαθμολογείται ο αριθμός μελών του συνεργατικού σχήματος, με μέγιστο αριθμό βαθμολογούμενων μελών τα 9 μέλη και ελάχιστο τα 3 μέλη (με μηδέν (0) βαθμολογούνται τα 3 μέλη).

Για την εκπλήρωση του κριτηρίου θα πρέπει να προσκομίζεται Καταστατικό του φορέα ή το ιδιωτικό συμφωνητικό σύμπραξης /συνεργασίας, όπου προκύπτει ο αριθμός των μελών του συνεργατικού σχήματος.

BK23: Εμπειρία του υπευθύνου στην εκτέλεση και συντονισμό έργου συνεργασίας (ο υπεύθυνος έχει συμμετάσχει τουλάχιστον σε ένα έργο συνεργασίας)

Εξετάζεται η περιγραφή του αντίστοιχου πεδίου της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης. Για την εκπλήρωση του κριτηρίου θα πρέπει να προσκομίζεται σχετικό Βιογραφικό σημείωμα, καθώς και αποδεικτικά τεκμηρίωσης της σχετικής εμπειρίας του υπευθύνου (πχ βεβαίωση εργοδότη/φορέα).

BK24: Ικανότητα, εμπειρία και αξιοπιστία των μελών του δικτύου

Εξετάζεται το ποσοστό των μελών του προτεινόμενου Συνεργατικού σχηματισμού που έχει συμμετάσχει σε άλλο σχήμα συνεργασίας, μέσω της αξιολόγησης των ακολουθών στοιχείων:

- η σχετική συμπλήρωση της Αίτησης Στήριξης,
- το Καταστατικό του φορέα ή ιδιωτικό συμφωνητικό σύμπραξης /συνεργασίας,
- τα Βιογραφικά σημειώματα, και
- σχετικά αποδεικτικά συμμετοχής σε παλιότερα σχήματα συνεργασίας.

BK25: Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου

Εξετάζεται η τεκμηρίωση της ιδιωτικής συμμετοχής του δικαιούχου, σε ότι αφορά την πράξη, η οποία μπορεί να προέρχεται από ίδια κεφάλαια ή τραπεζικό δανεισμό ή συνδυασμό τους. Η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής δύναται να τεκμηριώνεται, είτε: Α) με Υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου ή του νόμιμου εκπροσώπου του νομικού προσώπου, είτε Β) με σχετικό τραπεζικό έγγραφο ή βεβαίωση κατοχής άλλου άμεσα ρευστοποιήσιμου τίτλου όπως μετοχές, ομόλογα ή εγκριτική πράξη δανείου.

Ειδικά, στην περίπτωση νομικών προσώπων, απαιτείται τραπεζικό έγγραφο για το διαθέσιμο εταιρικό κεφάλαιο και σχετική απόφαση αρμοδίου οργάνου του νομικού προσώπου για αύξηση του κεφαλαίου με νέες εισφορές των εταίρων/μετόχων του. Σε αυτή την περίπτωση εφόσον δεν γίνει η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου στο ποσό της ίδιας συμμετοχής πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης, θα πρέπει να προσκομιστούν τραπεζικά υπόλοιπα των εταίρων/μετόχων και σχετικές υπεύθυνες δηλώσεις τους ότι θα διαθέσουν το κεφάλαιο των ατομικών τους τραπεζικών λογαριασμών για αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου. Η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου δύναται να γίνει με την πρόοδο των εργασιών.

Για υπό σύσταση νομικά πρόσωπα, απαιτούνται βεβαιώσεις τραπεζικού ιδρύματος (υπόλοιπο λογαριασμού) των φυσικών προσώπων και σχετική υπεύθυνη δήλωση για εισφορά συγκεκριμένου ποσού στο νομικό πρόσωπο που θα δημιουργηθεί.

Σε περίπτωση συνδικαιούχων σε τραπεζικούς λογαριασμούς, απαιτούνται Υπεύθυνες Δηλώσεις από όλους τους συνδικαιούχους, ότι σε περίπτωση ένταξης στο πρόγραμμα, όλο το ποσό του τραπεζικού λογαριασμού είναι στη διάθεση του υποψήφιου δικαιούχου.

Η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης για την απόδειξη της ίδιας συμμετοχής βαθμολογείται με μηδέν (0).

BK26: Ετοιμότητα έναρξης υλοποίησης της πρότασης

Εξετάζεται η περιγραφή των σχετικών πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης. Η βαθμολόγηση θα γίνεται με βάση την εξασφάλιση του συνόλου/τμήματος των απαιτούμενων γνωμοδοτήσεων/εγκρίσεων / αδειών, όπου ο υποψήφιος θα λαμβάνει την μέγιστη βαθμολογία.

Σε περίπτωση που ο υποψήφιος δεν έχει καθόλου άδειες και εγκρίσεις αλλά έχει υποβάλει τις αιτήσεις στις αρμόδιες αρχές για τις απαραίτητες γνωμοδοτήσεις/εγκρίσεις / άδειες, θα λαμβάνει την μικρότερη βαθμολογία. Σημειώνεται ότι στην πρόταση θα πρέπει να υπάρχουν σε αντίγραφο οι αριθμοί πρωτοκόλλου των αιτήσεων. Για την τεκμηρίωση των ανωτέρω υποβάλλονται κατά περίπτωση:

- Χρήσεις γης (όπου απαιτείται)
- Περιβαλλοντική αδειοδότηση ή απαλλαγή (όπου απαιτείται)
- Άδεια Εγκατάστασης,
- Άδεια Δόμησης,
- Επιμέρους Άδειες, εγκρίσεις
- Αιτήσεις για την έκδοση των προηγούμενων

Στην υπο-παρέμβαση Π3-77-4.1-1.5 για προτάσεις που αφορούν σε ίδρυση καταλυμάτων (βλ. ετοιμότητα - ύπαρξη οικοδομικής άδειας), το σχετικό κριτήριο επιλογής παίρνει βαθμολογία 100, με την προϋπόθεση ότι δεν απαιτούνται επιπλέον άδειες.

BK27: Σύσταση Φορέα

Εξετάζεται εάν έχει συσταθεί ο φορέας (εταιρεία, νομικό πρόσωπο κ.λπ.) που θα είναι αρμόδιος για την εκτέλεση/υλοποίηση της πράξης.

Για την τεκμηρίωση εκπλήρωσης του κριτηρίου προσκομίζεται η Βεβαίωση Έναρξης Εργασιών από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

BK28: Είδος επιχείρησης (σύμφωνα με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ)

Ελέγχεται εάν η επιχείρηση χαρακτηρίζεται ως ΜΜΕ σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων. Για το σκοπό αυτό πρέπει να υποβληθεί Υπεύθυνη Δήλωση ΜΜΕ που παρατίθεται ως Υπόδειγμα συνημμένο στην Πρόσκληση.

Προσκομίζονται επίσης ανάλογα με τη μορφή της επιχείρησης κατά περίπτωση τα ακόλουθα:

- Καταστάσεις Οικονομικών στοιχείων (Έντυπο Ε3) της τελευταίας τριετίας ή/και Έντυπα δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα,
- Προσάρτημα ή Έκθεση Διαπιστώσεως Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή,
- Έντυπα Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων (Α.Π.Δ.)

BK29: Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων

Εξετάζεται η περιγραφή του σχετικού πεδίου της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης, για την τεκμηρίωση των οποίων θα πρέπει να προσκομιστούν τα αντίστοιχα προτιμολόγια ή προσφορές. Στην περίπτωση υφιστάμενης επιχείρησης που διαθέτει σύστημα διαχείρισης/ σήμα ποιότητας προσκομίζεται το αντίστοιχο πιστοποιητικό και Υπεύθυνη Δήλωση του υποψήφιου δικαιούχου ότι θα είναι σε ισχύ τουλάχιστον έως την ολοκλήρωση της πράξης.

BK30: Παραγωγή προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου

Εξετάζεται η περιγραφή σχετικών πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης, όπου περιγράφεται η παραγωγή προϊόντων βάσει προτύπου, όπως βιολογικών προϊόντων ή ζωικών προϊόντων προερχόμενων από ειδικές εκτροφές ή προϊόντων που παράγονται με σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης, καθώς και το ποσοστό τους επί των συνολικών παραγόμενων προϊόντων. Τα ανωτέρω τεκμηριώνονται από Βεβαίωση Αρμόδιου Διοικητικού Φορέα, Φορέα Πιστοποίησης και με συμβάσεις ή προσύμφωνα μεταξύ παραγωγών και εν δυνάμει δικαιούχων καθώς και με οποιοδήποτε σχετικό έγγραφο με το οποίο μπορεί να υπολογιστεί το ποσοστό των παραγόμενων προϊόντων ποιότητας σε σχέση με τη συνολική παραγόμενη ποσότητα.

BK31: Επεξεργασία πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων

Εξετάζεται η περιγραφή των σχετικών πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης, όπου περιγράφεται η χρήση προϊόντων βάσει προτύπου, όπως προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας ή βιολογικής εκτροφής ή προϊόντων παραγόμενων με βάση άλλων προτύπων και το ποσοστό τους επί των συνολικών χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών. Τα ανωτέρω τεκμηριώνονται από Βεβαίωση Αρμόδιου Διοικητικού Φορέα, Φορέα Πιστοποίησης και με συμβάσεις ή προσύμφωνα μεταξύ παραγωγών και εν δυνάμει δικαιούχων καθώς

και με οποιοδήποτε σχετικό έγγραφο με το οποίο μπορεί να υπολογιστεί το ποσοστό των παραγόμενων προϊόντων ποιότητας σε σχέση με τη συνολική παραγόμενη ποσότητα.

BK32: Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση ή παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ), (φωτοβολταϊκά, βιοντίζελ, βιοαέριο κ.λπ.) για την κάλυψη των αναγκών των μονάδων.

Εξετάζεται η περιγραφή σχετικών πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης. Για την τεκμηρίωση των δαπανών θα πρέπει να προσκομίζονται τα αντίστοιχα προτιμολόγια ή προσφορές και σχετική τεχνική έκθεση.

BK34: Ποσοστό δαπανών σχετικών με τη χρήση – εγκατάσταση – εφαρμογή συστήματος εξοικονόμησης ύδατος

Εξετάζεται η περιγραφή των σχετικών πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης. Για την τεκμηρίωση των δαπανών θα πρέπει να προσκομίζονται τα αντίστοιχα προτιμολόγια ή προσφορές και σχετική τεχνική έκθεση.

BK36: Η πράξη αφορά σε κάποιον από τους ακόλουθους τομείς: μετάβασης στην ψηφιακή ή/και κυκλική οικονομία, βίο-οικονομία, βιώσιμη διατροφή, ενεργειακή μετάβαση σε zero carbon economy (διαχείρισης ενέργειας, νερού και παραπροϊόντων/απορριμμάτων)

Το κριτήριο εξετάζεται σύμφωνα με το περιεχόμενο της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης και της Πρόσκλησης.

Για την τεκμηρίωση των δαπανών θα πρέπει να προσκομίζονται τα αντίστοιχα προτιμολόγια ή προσφορές.

BK37: Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (μονάδες μεταποίησης και βιοτεχνικές μονάδες)

Εξετάζεται η περιγραφή των αντίστοιχων πεδίων της Αίτησης Στήριξης. Ειδικότερα, εξετάζεται εάν τα προτεινόμενα έργα πληρούν τους όρους που περιγράφονται στον ακόλουθο ορισμό της καινοτομίας:

«Η Καινοτομία ορίζεται ως «η εφαρμοσμένη χρήση της γνώσης με σκοπό την παραγωγή ή/και παροχή νέων ή ουσιαστικά βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών ή/και υπηρεσιών που βρίσκουν άμεσης παραγωγικής, χρηστικής ή/και εμπορικής εφαρμογής». Εναλλακτικά μπορεί να ορισθεί ότι η καινοτομία συνίσταται στην παραγωγή, την αφομοίωση και την εκμετάλλευση με επιτυχία των νέων επιτευγμάτων ή ιδεών στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα.

Μια Καινοτόμα Δράση μπορεί να είναι ριζοσπαστική, ή σταδιακή (ανάλογα με τις αλλαγές σε υφιστάμενες λειτουργίες μιας επιχείρησης) και μπορεί να αναφέρεται σε ένα νέο προϊόν ή μια νέα υπηρεσία, στους τρόπους παραγωγής τους ή στην τεχνολογία που χρησιμοποιείται, όπως και στην διοικητική δομή ενός οργανισμού (εσωτερικά ή εξωτερικά σε σχέση με τους πελάτες ή καταναλωτές).

Καινοτομία προϊόντων και διαδικασιών

Ως τεχνολογική καινοτομία ορίζεται:

α. Η εισαγωγή στην αγορά ενός νέου ή σημαντικά βελτιωμένου σε σχέση με τα βασικά του χαρακτηριστικά, τις τεχνικές προδιαγραφές, το ενσωματωμένο λογισμικό ή άλλα μη υλικά συστατικά, προστιθέμενες χρήσεις ή τη φιλικότητα προς τον χρήστη, προϊόντος (υλικού αγαθού ή υπηρεσίας), ή,

β. Η εισαγωγή στην επιχείρηση μίας νέας ή σημαντικά βελτιωμένης διαδικασίας παραγωγής, μεθόδου παροχής και διανομής ή διαδικασίας υποστήριξης για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες. Το αποτέλεσμα (της διαδικασίας) θα πρέπει να είναι σημαντικό σε σχέση με τον όγκο της παραγωγής, την ποιότητα των προϊόντων ή το κόστος παραγωγής και διανομής. Καθαρά οργανωτικές ή διοικητικές μεταβολές δεν περιλαμβάνονται στην τεχνολογική καινοτομία.

Επιπρόσθετα, η τεχνολογική καινοτομία πρέπει να βασίζεται στα αποτελέσματα νέων τεχνολογικών εξελίξεων, νέων συνδυασμών υπαρχουσών τεχνολογιών ή στη χρησιμοποίηση άλλου είδους γνώσεων που αποκτήθηκαν από την επιχείρηση. Οι μεταβολές καθαρά αισθητικής φύσεως δεν περιλαμβάνονται.

Μη τεχνολογική καινοτομία προϊόντων και διαδικασιών

Οργανωτική μη τεχνολογική καινοτομία είναι η εφαρμογή νέων μεθόδων ή μεταβολών των μεθόδων, όσον αφορά τη δομή ή τη διοίκηση της επιχείρησης, που αποσκοπούν στη βελτίωση της χρήσης των γνώσεων στην επιχείρηση, της ποιότητας των αγαθών και των υπηρεσιών ή της αποτελεσματικότητας των ροών εργασίας.

Μη τεχνολογική καινοτομία εμπορίας είναι η εφαρμογή νέων ή βελτιωμένων σχεδίων ή μεθόδων πώλησης που αποσκοπούν στην αύξηση της ελκυστικότητας των αγαθών και των υπηρεσιών ή στην είσοδο σε νέες αγορές.

A) Παραδείγματα του τι μπορεί να αφορά η τεχνολογική καινοτομία

Ο κατάλογος είναι ενδεικτικός και δεν εξαντλεί όλες τις περιπτώσεις.

1. Βιομηχανία / Παραγωγή

Καινοτομία προϊόντος / διαδικασίας

- Νέες μέθοδοι στην παρασκευή τελικών και άλλων προϊόντων / υπηρεσιών με νέες πρώτες ύλες
- Χρήση νέων φιλικών προς το περιβάλλον υλικών
- Προϊόντα βιοτεχνολογίας
- Νέες ενεργειακές τεχνολογίες στον πρωτογενή τομέα
- Φάρμακα βιολογικής βάσης
- Νέες διαγνωστικές μέθοδοι στην ιατρική ή στην παραγωγή
- Τεχνολογίες αισθητήρων
- Προϊόντα για την παροχή προστασίας του χρήστη ή περιβάλλοντος
- Συστήματα ολικής διαχείρισης απορριμμάτων ή αποβλήτων
- Αξιοποίηση απορριμμάτων / αποβλήτων.
- Μείωση ενεργειακής κατανάλωσης ανά μονάδα προϊόντος / υπηρεσίας
- Ενσωμάτωση «πράσινων» τεχνολογιών στην παραγωγική / παροχή υπηρεσιών
- Μέθοδος μέτρησης και ελέγχου διαδικασιών ή/και ποιότητας των προϊόντων με αισθητήρες
- Συστήματα που μετρούν και ελέγχουν τα αποθέματα των προϊόντων
- Εισαγωγή μεθόδων που στηρίζονται σε ψηφιακές τεχνολογίες για την ανάπτυξη της παραγωγής (π.χ. αυτοματοποιημένη γραμμή παραγωγής)
- Εισαγωγή προγραμμάτων προσομοίωσης για τον έλεγχο και τη βελτιστοποίηση των τελικών ή και των ενδιάμεσων μεθόδων της παραγωγής και των προϊόντων

2. Εμπόριο - Χονδρικό Εμπόριο

Καινοτομία «προϊόντος» ή διαδικασίας

- Εισαγωγή οικολογικών προϊόντων στη σειρά των αγαθών
- Νέα είδη υπηρεσιών πιστοποίησης
- Εισαγωγή επιπρόσθετων υπηρεσιών: συνδυασμένες υπηρεσίες (π.χ. τεχνικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, εξέταση και πιστοποίηση υπηρεσιών)
- Πώληση απευθείας στον πελάτη - Ηλεκτρονική ανταλλαγή προϊόντων
- Μείωση ενεργειακού «αποτυπώματος» παραγωγικών διαδικασιών
- Μέθοδοι εντοπισμού και ελέγχου των φορτίων
- Ψηφιακός χειρισμός προϊόντων
- Εισαγωγή καναλιών άμεσης επανατροφοδότησης μεταξύ πελάτη-παραγωγού
- Ηλεκτρονικοί κατάλογοι (π.χ. σε οπτικούς δίσκους)
- Κέντρα εξυπηρέτησης πελατών για συντονισμό όλων των απαιτήσεων των πελατών

3. Άλλες περιπτώσεις καινοτομίας

- Ανάπτυξη εφαρμογών λογισμικού για καινοτόμες εφαρμογές (π.χ. αγροτικό τομέα)
- Ανάπτυξη ευέλικτου και φιλικού προς το χρήστη λογισμικού
- Υπηρεσίες βιομηχανικού σχεδιασμού πρωτότυπου προϊόντος / διεργασίας / παροχής υπηρεσίας.
- Ανάπτυξη και παροχή υπηρεσιών εξομίσωσης και μοντελοποίησης.
- Εξ' αποστάσεως συντήρηση λογισμικού και παροχή συμβουλών
- Παροχή νέων εφαρμογών και προγραμμάτων πολυμέσων
- Εφαρμογές εκπαίδευσης εξ αποστάσεως
- Εφαρμογή θερμογραφικών και μεθόδων / τεχνικών μη – καταστροφικών ελέγχων στην αποτίμηση τεχνικών συστημάτων.
- Εφαρμογές τηλεματικής και ψηφιακών συστημάτων μετάδοσης.
- Εφαρμογές τηλε-ιατρικής

B) Παραδείγματα του τι μπορεί να είναι μη τεχνολογική καινοτομία

Είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ της τεχνολογικής καινοτομίας προϊόντων και διαδικασιών και της μη τεχνολογικής καινοτομίας (οργάνωσης και εμπορίας). Για παράδειγμα:

- Τα πιστοποιητικά ISO ή η εισαγωγή συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου ποιότητας είναι τεχνολογική καινοτομία μόνο όταν συνδέονται άμεσα με την εισαγωγή νέων ή σημαντικά βελτιωμένων διαδικασιών.

- Η δημιουργία μίας απλής ιστοσελίδας με πληροφορίες, χωρίς on-line νέες και πρωτότυπες υπηρεσίες δεν αποτελεί καινοτομία. Αν υπάρχουν οι πρωτότυπες υπηρεσίες τότε αποτελεί παράδειγμα μη τεχνολογικής καινοτομίας
- Οι οργανωτικές καινοτομίες θεωρούνται τεχνολογικές μόνο στην περίπτωση που βασίζονται σε νέες τεχνολογικές εφαρμογές και επιφέρουν μετρήσιμες αλλαγές στην απόδοση, για παράδειγμα αύξηση στην παραγωγικότητα ή στις πωλήσεις.

Τι δεν είναι καινοτομία οποιασδήποτε μορφής

Ένα σημαντικό κριτήριο για όλα τα είδη καινοτομίας είναι ότι πρέπει να περιέχουν μία σημαντική αλλαγή / διαφοροποίηση στα υπάρχοντα προϊόντα (αγαθά ή υπηρεσίες), τις διαδικασίες, τις μεθόδους εμπορίας ή τις οργανωτικές δομές και πρακτικές της επιχείρησης. Δεν είναι λοιπόν καινοτομία αλλαγές οι οποίες:

(1) έχουν μικρή σημασία ή εμβέλεια ή δεν επιφέρουν ικανό βαθμό νεωτερισμού στην επιχείρηση όπως:

- διακοπή χρήσης μίας διαδικασίας, μεθόδου εμπορίας ή εμπορικής εκμετάλλευσης ενός προϊόντος,
- αλλαγές προερχόμενες αποκλειστικά από μεταβολές των τιμών των παραγωγικών συντελεστών,
- απλή αντικατάσταση ή αναβάθμιση ενός προϊόντος ή διαδικασίας ή συσκευασίας
- παραγωγή επί παραγγελία
- εποχιακές και άλλες κυκλικές μεταβολές.

(2) επιφέρουν “άλλες δημιουργικές βελτιώσεις”, όπου ο νεωτερισμός δεν αφορά τη χρήση ή τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά απόδοσης των προϊόντων, ούτε τον τρόπο παραγωγής ή και διανομής τους, αλλά την αισθητική ή άλλες υποκειμενικές ιδιότητες, όπως αλλαγές που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό στη μόδα ή γενικά αλλαγές αισθητικής φύσεως.

BK38: Καινοτόμος χαρακτήρας της πρότασης/ Χρήση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών (τουρισμός / υπηρεσίες)

Ως ανωτέρω σχετικά με την οργανωτική καινοτομία.

BK39: Αύξηση θέσεων απασχόλησης

Εξετάζεται η περιγραφή του αντίστοιχου πεδίου της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης. Λαμβάνονται υπόψη μόνο οι θέσεις μόνιμης ή μερικής απασχόλησης (η αυταπασχόληση δεν λαμβάνεται υπόψη). Σημειώνεται ότι κατά την αξιολόγηση εξετάζεται η ρεαλιστικότητα δηλωθείσας τιμής. Σε περίπτωση συμπλήρωσης υπερβολικού αριθμού θέσεων εργασίας, ο αξιολογητής προβαίνει σε μείωση της παραπάνω τιμής.

BK40: Συμβατότητα με την τοπική αρχιτεκτονική

Εξετάζονται δύο επιμέρους κριτήρια: α) αν το κτίριο στο οποίο θα υλοποιηθεί το έργο χαρακτηρίζεται διατηρητέο ή παραδοσιακό και β) αν η περιοχή χαρακτηρίζεται ως παραδοσιακός οικισμός, σύμφωνα με την περιγραφή των αντίστοιχων πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης.

Για την τεκμηρίωση των ανωτέρω υποβάλλονται κατά περίπτωση:

- ΦΕΚ χαρακτηρισμού οικισμού
- Τοπικά Σύμφωνα,
- Βεβαίωση Αρμόδιου φορέα για διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο,
- Αρχιτεκτονικά Σχέδια.

BK41: Εξασφάλιση πρώτων υλών

Εξετάζεται η περιγραφή του σχετικού πεδίου της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης, όπου αναφέρεται το ποσοστό επί του συνόλου της ποσότητας πρώτης ύλης που εξασφαλίζεται από ίδια παραγωγή και τεκμηριώνεται από:

- Ιδιωτικά Συμφωνητικά μίσθωσης ή/και
- φορολογικά παραστατικά
- σχετικά αποδεικτικά ίδιας παραγωγής

BK48: Πρόβλεψη ενεργειών δράσεων προβολής

Εξετάζεται η περιγραφή στο σχετικό πεδίο της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης και τεκμηριώνεται από την ύπαρξη αντίστοιχων δαπανών και σχετικών προτιμολογίων.

BK49: Δαπάνες που καθιστούν την μεταποιητική μονάδα παραγωγής επισκέψιμη ή η μεταποιητική μονάδα είναι ήδη επισκέψιμη

Εξετάζεται η περιγραφή στο σχετικό πεδίο της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης και τεκμηριώνεται από την ύπαρξη αντίστοιχων δαπανών και σχετικών προτιμολογίων ή την ύπαρξη σχετικής άδειας λειτουργίας.

BK55: Χωροθέτηση της πράξης (σύμφωνα με το άρθρο 71 παρ. 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, σε συνδυασμό με το άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013, και την οδηγία 81/645/ΕΟΚ, όπως ισχύουν)

Εξετάζεται η περιγραφή των σχετικών πεδίων της Αναλυτικής Περιγραφής Πρότασης και τα σχετικά αποδεικτικά χωροθέτησης υλοποίησης της προτεινόμενης πράξης, με βάση τις παρακάτω κατηγορίες:

Ορεινή/ Περιοχή με φυσικά ή ειδικά μειονεκτήματα/ Πεδινή/Λοιπή

4. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Γενικά:

1. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά αναρτώνται στο ΟΠΣΚΕ με τη μορφή .pdf .jpg .png με εξαίρεση τη Μελέτη Βιωσιμότητας, η οποία επισυνάπτεται σε μορφή .xls (σύμφωνα με Εγχειρίδιο Υποβολής Αίτησης Στήριξης Παρέμβασης Π3-77-4.1 για πράξεις ιδιωτικού χαρακτήρα/ εκπαίδευσης/ συνεργασίας). Τα αρχεία που προσκομίζονται και αναρτώνται στο ΟΠΣΚΕ είναι σάρωση πρωτότυπων εγγράφων ή πιστά αντίγραφα των πρωτότυπων ή σάρωση νομίμως επικυρωμένων αντιγράφων αυτών.

2. Οι απαιτούμενες Υπεύθυνες Δηλώσεις (Υ.Δ.) είναι της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α' 75), όπως εκάστοτε ισχύει, με θεώρηση γνησίου υπογραφής. Γίνονται επίσης δεκτές οι Υ.Δ. που εκδίδονται από το gov.gr. Σε περίπτωση που ο υποψήφιος είναι νομικό πρόσωπο τις σχετικές Υπεύθυνες Δηλώσεις που αφορούν το ίδιο το νομικό πρόσωπο υπογράφει ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού.

3. Δικαιολογητικά αλλοδαπών υποψηφίων, εφόσον εκδίδονται από αλλοδαπή αρχή πρέπει να είναι επίσημα μεταφρασμένα στα ελληνικά. Σε διαφορετική περίπτωση δεν λαμβάνονται υπόψη. Εάν σε κάποια χώρα βεβαιώνεται από οποιαδήποτε αρχή της ότι δεν εκδίδεται κάποιο/κάποια από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ή δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται ανωτέρω, αντικαθίστανται από ένορκη βεβαίωση του υποψηφίου ή, αν ούτε αυτή προβλέπεται, από Υπεύθυνη Δήλωσή του ενώπιον δικαστικής ή άλλης αρχής της χώρας εγκατάστασής του, στην οποία θα δηλώνεται ότι στη συγκεκριμένη χώρα δεν εκδίδονται τα συγκεκριμένα δικαιολογητικά και ότι ο υποψήφιος πληροί τα κατά τα ανωτέρω απαιτούμενα.

4.1 ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Κωδικός - Περιγραφή Κατηγορίας Δικαιολογητικού	Κωδικός – Περιγραφή Τύπου Δικαιολογητικού	Υποχρεωτικό ΝΑΙ/ΟΧΙ	Διευκρινίσεις Δικαιολογητικών
01. Γενικά Δικαιολογητικά	01.01. Άδεια Λειτουργίας σε Ισχύ ή οποιοδήποτε σχετικό έγγραφο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση	ΌΧΙ	✓ Άδεια λειτουργίας ή Γνωστοποίηση λειτουργίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. ✓ Άδεια εγκατάστασης μηχανολογικού εξοπλισμού ή Γνωστοποίηση εγκατάστασης όπου απαιτείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία κ.λπ.
01. Γενικά Δικαιολογητικά	01.03. Δικαιολογητικά για Συνδεδεμένες ή/και Συνεργαζόμενες	ΌΧΙ/ΝΑΙ*	✓ Καταστάσεις Οικονομικών στοιχείων (Έντυπο Ε3) της τελευταίας τριετίας ή/και Έντυπα δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ✓ Προσάρτημα ή Έκθεση Διαπιστώσεως Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, ✓ Έντυπα Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων (Α.Π.Δ.)
01. Γενικά Δικαιολογητικά	01.09. Προσφορές Προμηθευτών	ΝΑΙ	Ο αριθμός των απαιτούμενων προσφορών καθορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 14Γ της υπ. αριθμ. 161876/22.06.2026 κοινής απόφασης
01. Γενικά Δικαιολογητικά	01.15. Λοιπά Δικαιολογητικά	ΝΑΙ	Λοιπά δικαιολογητικά για τεκμηρίωση επιλεξιμότητας και κριτηρίων βαθμολογίας καθώς και οποιοδήποτε άλλο συμπληρωματικό στοιχείο της αίτησης στήριξης. Τα υποχρεωτικά δικαιολογητικά καθορίζονται από τον

			Οδηγό διοικητικού ελέγχου αιτήσεων στήριξης. ✓ Για την κατηγορία υπο-παρεμβάσεων Π3-77-4.1-7: Καταστατικό ή σχέδιο καταστατικού, ιδιωτικό συμφωνητικό για την συνεργασία. ✓ Για την απόδειξη ίδιας συμμετοχής, σχετικό τραπεζικό έγγραφο ή απόδειξη κατοχής άλλου άμεσα ρευστοποιήσιμου τίτλου όπως μετοχές και ομόλογα ✓ Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης ή κατά την ένταξη ✓ Μελέτη Βιωσιμότητας ✓ Πίνακας αιτούμενου προϋπολογισμού ✓ Σε περίπτωση <u>παραγωγής προϊόντων ποιότητας βάσει προτύπου ή επεξεργασίας πρώτων υλών παραγόμενων με μεθόδους βάσει προτύπων</u>, προσκομίζεται Βεβαίωση Αρμόδιου Διοικητικού Φορέα, Φορέα Πιστοποίησης και με συμβάσεις ή προσύμφωνα μεταξύ παραγωγών και εν δυνάμει δικαιούχων καθώς και με οποιοδήποτε σχετικό έγγραφο με το οποίο μπορεί να υπολογιστεί το ποσοστό των παραγόμενων προϊόντων ποιότητας σε σχέση με τη συνολική παραγόμενη ποσότητα. ✓ Αποδεικτικά <u>εξασφάλισης ίδιας παραγωγής</u>: Ιδιωτικά Συμφωνητικά μίσθωσης ή/και φορολογικά παραστατικά σχετικά αποδεικτικά ίδιας παραγωγής ✓ <u>Δικαιολογητικά όπως αυτά περιγράφονται στο έντυπο «III.B.2 Οδηγός Υποβολής Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ»</u>
02. Δικαιολογητικά Νόμιμης Υπόστασης	02.02. Δικαιολογητικά Νόμιμης Υπόστασης - Νόμιμης Λειτουργίας	ΌΧΙ/ΝΑΙ*	✓ Έναρξη δραστηριότητας στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., ✓ Καταστατικό της επιχείρησης (κωδικοποιημένο ή αντίγραφο συνοδευόμενο από τις τροποποιήσεις του) για την περίπτωση νομικών προσώπων ή σχέδιο καταστατικού, ✓ Γενικό πιστοποιητικό ΓΕΜΗ

02. Δικαιολογητικά Νόμιμης Υπόστασης	02.03. Ιδιοκτησιακό Καθεστώς τόπου υλοποίησης της επένδυσης	ΌΧΙ/ΝΑΙ**	Τίτλοι ιδιοκτησίας οικοπέδου ή και εγκαταστάσεων όπου πρόκειται να πραγματοποιηθεί η επένδυση, μισθωτήρια, παραχωρητήρια, προσύμφωνα μίσθωσης κ.λπ.
02. Δικαιολογητικά Νόμιμης Υπόστασης	02.04. Μετοχική Σύνθεση	ΌΧΙ/ΝΑΙ*	Κατά περίπτωση ΦΕΚ δημοσίευσης αρχικού καταστατικού και τελευταίας τροποποίησης ή αντίγραφο του Βιβλίου Μητρώου Μελών και Υ.Δ. πιστότητας αντιγράφου για τις συνεταιριστικές οργανώσεις.
03. Δικαιολογητικά Τεκμηρίωσης Βαθμολογίας ή/και Τυπικών Προϋποθέσεων	03.07. Τεχνική Περιγραφή του Προτεινόμενου Έργου	ΝΑΙ	✓ Αναλυτική περιγραφή πρότασης. ✓ Τεχνικά σχέδια κατά περίπτωση: τοπογραφικό διάγραμμα, διάγραμμα κάλυψης, κατόψεις, όψεις τομές, σχέδια διάταξης μηχανολογικού εξοπλισμού με σχετικό υπόμνημα, τόσο της υφιστάμενης όσο και της προτεινόμενης κατάστασης. Αναλυτικός προϋπολογισμός κόστους κτηριακών εγκαταστάσεων, αναλυτικός προϋπολογισμός μηχανολογικών και λοιπών δαπανών. ✓ Αδειοδοτήσεις (οικοδομική άδεια, περιβαλλοντική αδειοδότηση ή απαλλαγή, χρήσεις γης, άδεια εγκατάστασης κλπ) ✓ Φωτογραφικό υλικό. Σε περίπτωση που το κτίριο είναι χαρακτηρισμένο ως παραδοσιακό ή διατηρητέο ή ο οικισμός αντίστοιχα, τότε υποβάλλονται επί πλέον και κατά περίπτωση: ✓ ΦΕΚ χαρακτηρισμού οικισμού, ✓ Τοπικά Σύμφωνα, ✓ Βεβαίωση Αρμόδιου φορέα για διατηρητέο ή παραδοσιακό κτίριο
07. Οικονομικά Στοιχεία	07.01. Οικονομικά Στοιχεία	ΌΧΙ/ΝΑΙ*	<u>Κατά περίπτωση:</u> Ισολογισμοί και αποτελέσματα χρήσεως, Καταστάσεις Οικονομικών στοιχείων (Έντυπο Ε3) ή/και Έντυπα δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, Προσάρτημα ή Έκθεση Διαπιστώσεως Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, Φύλλο Μερισμού, Ακριβές απόσπασμα πρακτικού με ορισμό διαχειριστικής αμοιβής εταίρων ή μετόχων, οικονομικά στοιχεία εταίρων ή μετόχων. Τα οικονομικά στοιχεία θα πρέπει να αφορούν την τελευταία τριετία.
09. Υπεύθυνες Δηλώσεις	09.02. Υπεύθυνες Δηλώσεις / Δήλωση ΜΜΕ σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση	ΝΑΙ	✓ Υπεύθυνη δήλωση (ΥΔ) αίτησης στήριξης, ✓ ΥΔ De Minimis, ✓ ΥΔ ΜΜΕ σύμφωνα με το υπόδειγμα,

			✓ ΥΔ ιδίας συμμετοχής, λοιπές ΥΔ (όπου απαιτούνται).
--	--	--	---

*Στις περιπτώσεις υφιστάμενων επιχειρήσεων και υπό σύσταση επιχειρήσεων με Συνδεδεμένες ή/και Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις είναι υποχρεωτικό δικαιολογητικό

**Για μη άυλες πράξει είναι υποχρεωτικό.

5. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΛΟΓΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΑΞΗΣ

Για την τεκμηρίωση του εύλογου κόστους της δαπάνης, ο υποψήφιος προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία όπως προσφορές προμηθευτών ή έρευνα από το διαδίκτυο. Εφόσον το μοναδιαίο κόστος μιας υπηρεσίας ή ενός είδους υπερβαίνει, σε αξία τα 5.000€ (χωρίς ΦΠΑ), ή υπερβαίνει σε συνολικό ποσό τα 10.000€ (χωρίς ΦΠΑ) ανά κατηγορία υπηρεσίας ή είδους, απαιτούνται τρεις (3) συγκρίσιμες προσφορές για το εν λόγω τεμάχιο, ενώ σε αντίθετη περίπτωση τουλάχιστον δυο (2). Ως αποδεικτικό νοείται και η τιμολόγηση της υπηρεσίας ή είδους με το κατάλληλο κατά περίπτωση φορολογικό παραστατικό. Ειδικότερα, οι προσκομιζόμενες προσφορές θα πρέπει να είναι πλήρεις, ανεξάρτητες και συγκρίσιμες. Κατά την έννοια αυτή θα πρέπει να είναι αναλυτικές, να περιλαμβάνουν όλες τις απαιτούμενες λεπτομέρειες/ τεχνικά χαρακτηριστικά, να προέρχονται από μη συνεργαζόμενες/ συνδεδεμένες εταιρείες και να αφορούν ομοειδείς συγκρίσιμες δαπάνες. Ο αρμόδιος ΕΦ καλείται να αξιολογήσει τόσο τις οικονομικές παραμέτρους των προσφορών, όσο και τις ποιοτικές. Έτσι είναι δυνατό να γίνει δεκτή μια προσφορά η οποία δεν είναι η πιο συμφέρουσα οικονομικά, αρκεί ο δυνητικός δικαιούχος να τεκμηριώσει και ο αρμόδιος ΕΦ να αποδεχθεί, την μοναδικότητα ή την υψηλή ποιότητα ή τις ειδικές προδιαγραφές που προσφέρει το προμηθευόμενο προϊόν.

Προσφορές, προτιμολόγια, τιμολόγια ή άλλα παραστατικά εξόφλησης δαπανών που έχουν εκδοθεί από χώρα του εξωτερικού θα πρέπει να φέρουν επίσημη μετάφραση στα ελληνικά.

Αναφορικά με τις δαπάνες που αφορούν σε όλες τις κατηγορίες μελετών και λοιπών υποστηρικτικών ενεργειών το ύψος τους (χωρίς ΦΠΑ) ορίζεται σε:

α. Δαπάνη υποβολής φακέλου και τεχνική στήριξη για την υλοποίηση του έργου (παρακολούθηση της διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου) και ως το ποσό των 4.000€.

β. Μελέτη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και λοιπές μελέτες για την εκτέλεση του έργου καθώς και δαπάνες προβολής και προώθησης και απόκτησης συστημάτων ποιότητας σε ποσοστό έως το 12% του προτεινόμενου προϋπολογισμού της πράξης. Για ειδικές κατηγορίες πράξεων και κατόπιν σχετικής τεκμηρίωσης το ανωτέρω ποσοστό μπορεί να διαφοροποιηθεί μετά και από τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ. Ειδικότερα, δεν απαιτείται προσκόμιση παραστατικών τεκμηρίωσης του «εύλογου κόστους» για:

- μελέτες, συμβουλευτικές υπηρεσίες και λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες,
- δαπάνες για τις οποίες δεν υπάρχει δυνατότητα εναλλακτικής προσφοράς από την αγορά, ωστόσο σε αυτήν την περίπτωση απαιτείται τεκμηρίωση,
- λοιπές δαπάνες για τις οποίες η καταβολή της ενίσχυσης πραγματοποιείται βάσει των οδηγιών απλοποιημένου κόστους. Στις περιπτώσεις αυτές εξετάζεται η δήλωση δαπανών ως προς τη συμβατότητά τους με τους οδηγούς.

Κατά το διοικητικό έλεγχο της αίτησης στήριξης απαιτείται η επαλήθευση του εύλογου κόστους από τους αξιολογητές και η αποτύπωση των αποτελεσμάτων αυτής. Στις περιπτώσεις όπου ο υπολογισμός δαπανών γίνεται βάσει μεθόδου απλοποιημένου κόστους απαιτείται ο έλεγχος της ορθής εφαρμογής των οριζόμενων στους σχετικούς οδηγούς.